

Iš dalies debesuota,
galimas smulkus lietus.
Ketvirtadienį gražu ir šilta.

7c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. XLV.

Price 7c

Midwest Inter-
Library Center
5721 Cottage Grove Ave.
Chicago, Ill.
Gratis

Trečiadienis, rugsėjo-September 3 d., 1958 m.

Kaina 7c

207

JAV-BĖS PASIULYS PASAULIO ERDVIŲ PLANA

BRITŲ ISLANDIEČIŲ "KARAS" KOL KAS VYKSTA KUMŠČIAIS

Pirmadienį vos išvengta dviejų susišaudymų

REYKJAVIK, Islandija. — Tik išvengta susirėmimo tarp britų ir islandiečių ginkluotų laivų pereitą pirmadienį britams atsisakius paisyti Islandijos nustatytos 12 mylių pakraščių zonos. Susidūrimas gresė tarp britų laivyno fregatos Paliser ir islandiečių stambiausio patranklaivio Thor.

Islandija kaltina, kad britų karo laivai vartoja jėgą, neleidami suimti britų kuterių, laužančių 12 mylių zoną, kuri buvo nustatyta ir įsigalėjo sekmdienio naktį. Laivui Thor priplaukus suimti vieną britų kuterį, jį fregata įplaukė per vidurį, neprileisdama islandiečių prie kuterio. Britų karo laivas buvęs pasiruošęs šaudyti. Kiti du britų ir islandiečių laivai, Russell ir Odin, buvo pavojingai besusidūrię, kai tuo pačiu momentu britų laivas išsklė signalą, reiškiantį "gero ryto".

Reykjavik, Islandija. — Islandijos pakraščių sargyba išleido pranešimą, kad antradienio rytą įvyko apsimučiavimas tarp britų ir islandiečių, kai abiejų vyrai sulipo į vieną britų kuterį, žvejojusį per 9 mylias nuo kranto ir islandiečiai norėjo kuterį nuvilkkti į uostą. Islandiečių vyrai buvę jėga priversti išlipti.

Darbo Dienai šiemet suėjo 68 m. amžiaus

Chicago šiemet atšventė 68 kartą Darbo Dienos šventę, kuri pirmą kartą buvo atšvėsta 1890 metais, pirmąjį rugsėjo pirmadienį dalyvaujant 30,000 darbininkų.

Peter J. McGuire, 30 metų amžiaus medžio darbininkas, pasiūlė vieną dieną metuose skirti darbui pagerbti, ir pasiūlymas buvo priimtas Central Labor unijos susirinkime New Yorke 1882 metais.

Pirmąjį rugsėjo pirmadienį kaip Darbo Dieną kongresas padarė įstatymu ir prezidentas Grover Cleveland pasirašė 1893 metais. Tuomet Amerikos unijoje buvo organizuotų apie 500,000 darbininkų ir stipriausioji unija buvo "darbo vyčiai" (Knights of Labor). Šiuo metu Amerikos darbo unijose yra apsišungę apie 17 milijonų darbo žmonių.

Karas greičiau bus ne kaip karo nebus

Spėja Nobelio laureatas prof. Urey

KOPENHAGA, Danija. — Harold C. Urey, JAV Nobelio premijos laimėtojas, garsus atomų chemikas, perspėjo pirmadienį, kad Jungtinėms Valstybėms būtų savižudybė imtis vadovaujančio vaidmens atominio nusiginklavimo reikalu.

"Mano nuomone, daug tikriau yra, kad karas bus, ne kaip karo nebus", pasakė Kalifornijos universiteto profesorius, atvykęs čia dalyvauti tarptautinėje astronomijos sąjungos konferencijoje, "Didžiosios valstybės gamina ginklus, kurių jos sakosi nevartosiančios. Tačiau jei tai būtų tiesa, kam tuomet juos gaminti?", pasakė Urey.

Dar turi pasirašyti 135 naujus įstatymus

NEWPORT, R. I. — Prezidentas Eisenhoweris baigia savo atostogas pusiau padalinamas tarp golfo ir darbo. Jis turi pasirašyti keturis įstatymus ligi šio antradienio vakaro ir dar 131 ligi ateinančio šeštadienio vidurnakčio.

Jensenas apskundė Dag Hammarskjoldą

NEW YORKAS. — Povl Bang-Jensen iš Danijos iškėlė skundą Jungt. Tautų administratyviam tribunolui prieš JT generalinį sekretorių Dag Hammarskjoldą už pašalinimą iš tarnybos. Bang-Jensen, 49 metų vyresnis JT politinis tarnautojas, buvo Jungt. Tautų komisijos Vengrijos 1956 metų įvykiams tirti sekretoriaus pavaduotojas. Hammarskjold jį atleido iš tarnybos, kadangi Jensen atsisakė išduoti pavardes 81 vengrų liudininkų, palūdiusių tai komisijai apie sovietų žveržikūmus nuslopinant vengrų revoliuciją. Bang-Jensen tiems liudininkams buvo pradžios nekam jų pavardžių neišduoti, kadangi jie bijojo komunistų keršto jiems ar Vengrijoje likusiems jų artimiesiems. Dėl Bang-Jensen atleidimo protestų yra pareiškę ir JAV senatoriai ir kongresmonai.

— WASHINGTONAS. — JAV sveikatos tarnyba reiškia susirūpinimą, kad gali būti polio epidemija ir skatina visus įsikiepti Salko skiepais, kol laikas.

— TORONTO, Kanada. 61 žmogus žuvo automobilių nelaimėse Kanadoje per trijų dienų Darbo Dienos savaitgalį. Pereitais būta 83 nelaimių.

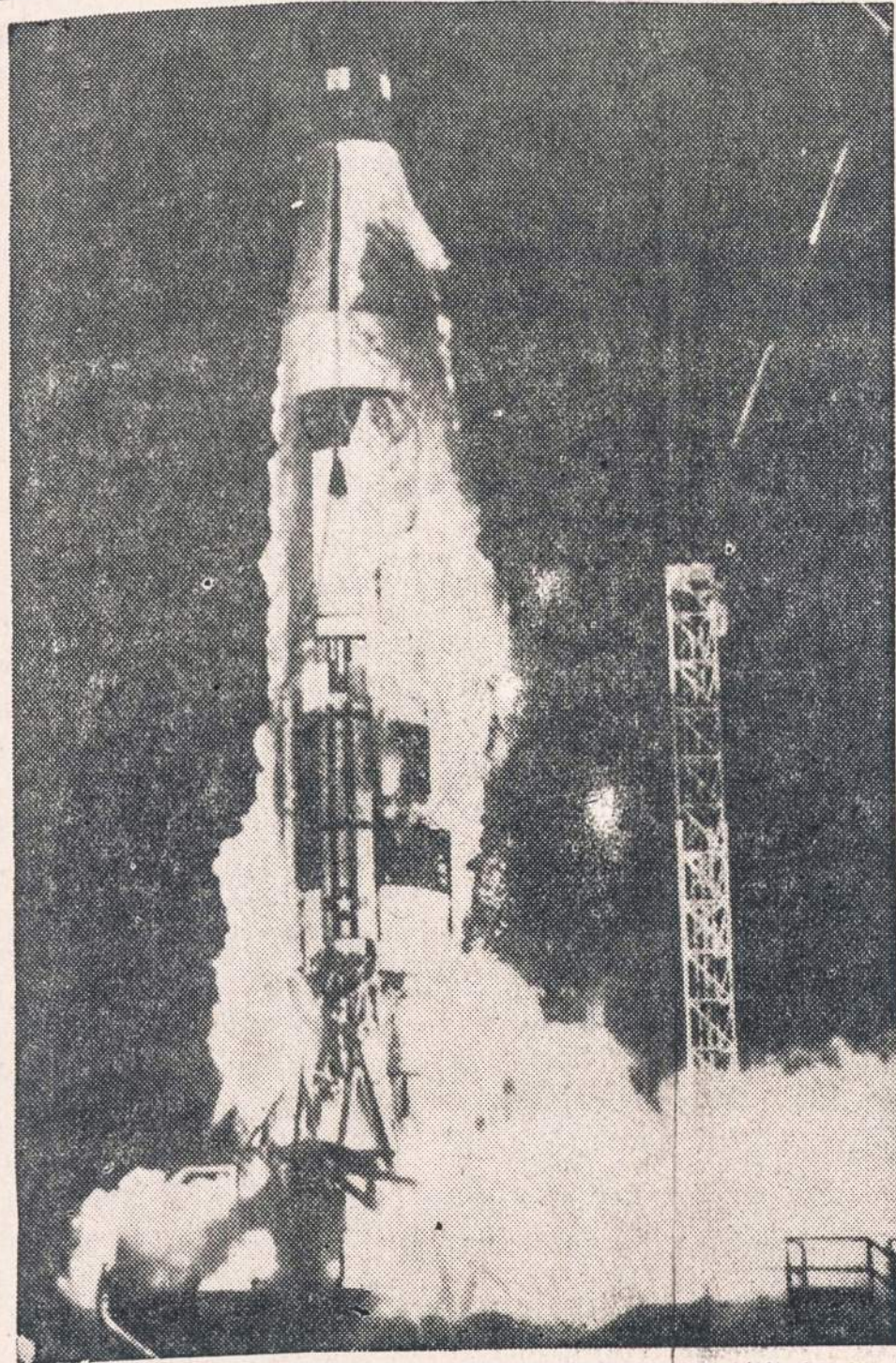
— PRAGA, Čekoslovakija. — Šį mėnesį bus išleista 600 puslapių knyga, kurioje tilps korespondencija tarp Stalino, Churchillio ir Rooseveltto tarp 1941 ir 1945 metų.

— MEKSIKOS MIETAS. — Dvylika tūkstančių studentų surengė protesto eisną prie prezidento rūmų dėl aukštų pragyvenimo kainų ir pakeltų mokesčių už autobusus.

— LITTLE ROCK, Arkansasas. — Mokyklų taryba nutarė atidėti viešųjų mokyklų atidarymą iki rugs. 15 d., duodant Aukšč. Teismui laiko padaryti nutarimą dėl integracijos.

— WASHINGTONAS. — Laiwynas ir Sikorsky lėktuvų korporacija paskelbė išradę naują helikopterį kovai su priešo narvais. Naujasis helikopteris galės nutūpti ant vandens.

— Prezidentas Eisenhoweris pranešė Genevoje vykstančiai "taikos atomų" konferencijai, kad JAV toliau dalinsis atominėmis paslaptimis su kitais.

Iš Cape Canaveral (Fla.) buvo paleista interkontinentinė A-1 raketa, kuri nuskrido 2,500 mylių. Ši nuotrauka buvo padaryta prieš pat raketos išsivimą.

NEPAPRASTI ORAI ŠIEMET, YPAČ PRIE DIDŽIŲJŲ EŽERŲ

METEOROLOGAI PRANAŠAUJA ANKSTYBAS ŠALNAS, NEMALONIĄ ŽIEMĄ NUO ROCKY IKI APALACHŲ

Šios savaitės oras

ILLINOIS. — Temperatūros šią savaitę bus maždaug normalios. Vidutinė dienos temperatūra Illinois šiaurėje bus tarp 76 ir 82, pietinėje dalyje tarp 81 ir 85. Nakties temperatūra tarp 56 ir 64. Trečiadienį ir ketvirtadienį kai kuriose vietose vėsiau, vėliau vėl atšils. Šiek tiek lietaus su perkūnija numatoma trečiadienį ir galbūt šeštadienį.

Vėsi Darbo Diena

CHICAGA. Apie 200,000 žmonių apskaičiuota buvo išvažiuę šią savaitę bus maždaug normalios. Darbo Diena į priemiesčio miškus. Šaltokas šiaurės vėjas daugelį žmonių nubaidė nuo ežero maudyklių. Didžiausioje Rainbow maudyklėje bebuvo apie 25,000 ir Lincoln parko maudyklėje apie 15,000. Paežerės temperatūra per dieną tesiekė 64 laipsnius.

Rugsėjo oras

Pranešimais iš Washingtono, per rugsėjo mėnesį temperatūros Didžiųjų Ežerų srityje bus kiek žemiau normalaus. Šilčiausioji Jungt. Valstybių dalis rugsėjo mėnesį bus pietvakariuose.

Lietaus Didžiųjų Ežerų sritydė bus numatoma kiek daugiau nei normaliai.

Nepaprasti orai šiemet

WASHINGTONAS. — Bendrai šiemet kartojasi 1951 metai, praneša meteorologai. Kansas akmeninės kalvos vėl žaliuoja. Vietomis Amerikos centrinėse srityse, kur anksčiau viešpatavo sausras, šiemet šaltiniai vandens trykšta ir ežerai ežerėliai vėl pilni vandens. Kaip 1951 m. taip šią vasarą buvo daug potvynių, pasikartojančių potvynių — Iowa, Indiana, Illinois, Vakarinė Virginija, Kansas, Texas, Ohio, Missouri, Nebraska, Marylande ir Oklahomoje. Atchison, Kansas, dūsyk per

vieną mėnesį buvo ištiktas potvynių, pridariusių milijonus dolerių nuostolių. Indiana ir Iowa turėjo panašius pergyvenimus.

Nors JAV vakarai bendrai turėjo sausesnę ir karštesnę vasarą kaip paprastai, tačiau centrinės ir rytinės krašto dalys turėjo ne tik lietingiausią, bet ir vėsiausią vasarą per visą eilę metų.

Šalnos liepos mėnesį Wisconsin, 25 laipsnių temperatūra prie Pactola Dam, pietinėje Dakotoje ir 27 laipsniai prie Bemidži, Minnesotoje, birželio mėnesį, šaltiausias birželis visoj Hartfordo, Conn., istorijoje. Art 14 colių lietaus per liepos ir rugpiūčio mėnesius Washingtono, devyniais laipsniais žemiau normalaus Rytų pakraščio vandens temperatūra.

Kodėl taip, niekas nežino. Lyginant su praeitais temperatūros ir oro nenormalumais, meteorologai spėja šį rudenį ankstybas šalnas ir nemalonią žiemą nuo Rocky kalnų iki Apalachų.

Komunistai gali netekti partijos

Naujoji konstitucija reikalauja gerbti demokratiją

PARYŽIUS. — Prancūzijos komunistams gresia pavojus, kad jų partija bus uždaryta einant premjero De Gaulles naujosios konstitucijos projektu, kuriuo visos partijos privalo pasizadėti laikytis demokratinio principu. Komunistų partijos oficiali programa reikalauja įsteigti "darbininkų klasinę diktatūrą". Naujoji konstitucija ministerių kabineto pasirašoma šį trečiadienį ir bus balsuojama visos tautos referendumu rugsėjo 28 d.

IŠ VISO PASAULIO

Kinijos komunistai sušaudė 40 žmonių

HONG KONG. — Komunistinės Kinijos laikraščiai skelbia, kad ten sušaudyta 40 partizanų ir daug daugiau jų suimta ir padėta kalėjimuose Chekiang provincijoje, rytinėje Kinijoje, kaltinamų prieškomunistine veikla.

Žuvo plaukėjas į Pietų jūras

AUKLAND, Naujoji Zelandija. — Prancūzų mokslininkas nuotykiautojas Eric de Bissop, 66 metų, kurs pereito vasario 15 d. buvo išplaukęs su 4 kitais iš Callao, Peru, tam tikru balzos medžio pluostu, norėdamas pasiekti Tahiti salas, bet buvo nuplaukę per 1,200 mylių dar toliau, žuvo prie Rakahanga salos, kai jo pluostas susidaužė lūžtančiose bangose prie rifo. Kiti jo bendrakeiviai išsigelbėjo.

Nigerija reikalauja nepriklausomybės

LONDONAS. — Didžiausioji iš pasilikusių Anglijos kolonijų Nigerija, Vakarų Afrikoje, su 31 milijonų gyventojų, reikalauja sau nepriklausomybės ir nustatė dieną, būtent balandžio 2 d. 1960 metais. Nigerija nori pakeisti buvusios kolonijos Aukšinio Kranto pavzdžiu, kurs šiandien yra nepriklausoma Ganos valstybė, gavusi laisvę 1957 m. kovo 6 d. ir pasilikusi britų sąjungoje, vād. British Commonwealth.

Bėga R. Vokietijos mokslininkai

BERLYNAS. — Pirmadienį pranešė, kad į vakarinę Berlyną atbėgo žymus rytinės Vokietijos medicinos ekspertas prof. Karl Weber, Erfurto X spindulių radiumi instituto direktorius, ir prof. Hansjuergen Otto, Erfurto higienos instituto direktorius.

Žaibas nuo medžio nušoko ant žmogaus

CLEVELANDAS, O. — Žaibas trenkė į medį, nuo jo atšoko ir užmušė Stanley Krysaką, 40 metų, ir sužeidė apie tuziną kitų, daugiausiai vaikų, susirinkusių ant vieno namo laiptų lietuvi užėjus Independence priemiestyje.

Nukrito lėktuvas su 19 žmonių

GUAM SALA. — Karinis lėktuvas su 19 žmonių nukrito į Pacifiko vandenyną per 50 mylių į vakarus nuo Guam antradienio rytą. Visi žmonės žuvo.

BEACH HAVEN, N. J. — Pakraščio sargybos antradienį ieškojo mažo lėktuvo, nukritusio į Atlantą pirmadienio naktį per vieną mylią nuo kranto. Rasti lėktuvo likučiai.

130,000 žmonių pabėgo iš rytinės Vokietijos

BERLYNAS. — Daugiau kaip 130,000 žmonių pabėgo iš rytinės Vokietijos į vakarinę per pėreitus 8 mėnesius nuo sausio 1 d. iki rugpiūčio 31 d. Nuo 1949 metų iš ten pabėgo viso daugiau kaip 3 milijonai žmonių, oficialiai pranešta pereitą pirmadienį.

— Vėliausiomis žiniomis Darbo Dienos savaitgalio susisiekimo nelaimėse žuvo 417 žmonių, iš kurių 23 Illinois, jų tarpe 5 Cook apskrityje ir 3 Chicagoje. — JAV agrikultūros departamentas praneša, kad ūkio produktų kainos jau trečias mėnuo kaip krinta.

66 KRAŠTŲ KONFERENCIJA GENEVOJE SVARSTO "ATOMŲ TAIKAI" PLANUS

Dag Hammarskjold pranešimas atominei konferencijai Genevoje; Henry Cabot Lodge pranešimas Amerikos Legionui Chicagoje

CHICAGO. — Juogtinės Valstybės rengia tarptautinio bendradarbiavimo programą pasaulio erdvėms, pranešė Henry Cabbot Lodge, JAV atstovas Jungtinėse Tautose, atvykęs pasakyti kalbą Amerikos Legiono konvencijai, vykstančiai Chicagoje.

Savo kalboje Chicago Stadione jis pasakė: "Prezidentas Eisenhoweris pavedė man įnešti būsimai JT generalinės asamblėjos sesijai, kuri susirinks po kelių savaitių, svarbų ir skubų pasiūlymą erdvės reikalui.

Jis pasakė, kad Jungtinės Tautos turės nedelsdamos apsvarstyti, kokių projektų galima bus imtis erdvių panaudojimui taikiems reikalams Jungtinių Tautų priežiūroje, ir kokios rūšies organizaciją Jungtinės Tautos galėtų įsteigti, kurioje visos tautos galėtų erdvėse dirbti drauge.

"Jungtinės Valstybės nori matyti, kad erdvės būtų naudojamos tikslu pagerinti šioje planetoje gyvenančių žmonių gyvenimą. Mes tikime, kad mūsų pasiūlymas gaus kitų tautų paramą ir kad drauge mes galėsime to tikslą siekti".

Lodge pabrėžė, kad visata, per kurią mūsų pasaulis keliauja, neturi jokių valstybinių sienų ir kad viso pasaulio mokslininkai gali labai daug prisidėti taikiam erdvių tyrinėjimui.

"Mes visi daug ko netekume, jei erdvės pavirstų tarptautinių lenktynių objektu. Jei tautos galės sėkmingai bendradarbiauti erdvėms tirti ir studijuoti, visai žmonijai gali atsiverti nauji šviesūs horizontai".

Chruščėvas politikuoja

GENEVA, Šveicarija. — Pereitą pirmadienį Jungt. Tautų generalinis sekretorius Dag Hammarskjold čia atidarė antrąją pasaulinę "atomų taikai" konferenciją, kurioje dalyvauja mokslininkai iš 66 kraštų abiejose geležinės uždangos pusėse. Gen. sekretorius savo atidarymo kalboje atsisakė į valstybės susitarti dėl atomų pavartojimo tik taikos reikalams.

Francis Perrin, prancūzų aukštasis komisierius atominei energijai ir šios konferencijos pirmininkas, perskaitė Jungtinių Valstybių, Britanijos, Prancūzijos, Kanados, Sovietų Sąjungos ir Indijos valstybių galvų pranešimus. Sovietų premjeras Chruščėvas įnešė į konferenciją politinę nuotaiką, reikalaujamas, kad ši konferencija visiškai uždraustų atominis ginklus, nors konferencija tokio klausimo savo dienotvarkėje neturi.

Prezidento Eisenhowerio pranešime sakoma, kad ši konferencija parodys pasauliui, kaip yra galima saugiai naudoti atominę energiją ir ją padaryti neišsėmiamu šaltiniu tautų ekonomiam gerbūviui.

Amerikos atsiųstieji konferencijai įvairūs atominis išradimų aparatai visiškai pastatė į užkampį sovietų modelius, kurių buvo nedaug, seni ir statiški. Chruščėvo politinė "bomba" irgi išblėso, kai JAV ir Britanija pranešė, kad jos visiškai pašalina paslaptis.

Edward Teller, H-bombos "tėvas" ir JAV atstovas konferencijoje pareiškė, kad atomų panaudojimas ekonominiams tikslams vargiai bus įmanomas anksčiau, kaip šio šimtmečio gale, bet prof. Perrin tiki, kad bus įmanomas ne vėliau kaip per 20 metų.

Tūkstančiai paauglių Londone trečią dieną kelia aršias riaušes

LONDONAS. — Trečią naktį iš eilės nesiliauja aršios riaušės Londono Notting Hill miesto dalyje. Pirmadienį negrai užsibarikadavę viename name metė nuo stogo "gazolino bombas" ir pieno bonkas į tūkstančius paauglių, apsupusių namus apacioje. Policija sunkvežimiuose su šunimis pagaliau minią išsklaidė. Pora tūkstančių nepilnamečių užplūdo artimasias gatves, išdauždami langus, kur negrai gyvena. Įvairiose vietose policija išgelbėjo iš baltadžių paauglių nagų užpultus ir mušamus juodus. Sešiolikia triukšmadiarių suimta tardymui. Aštuoniolika mušeikų, vaikinių ir merginų, teisiami dėl Notting Hill riaušių ir muštynių. Teismas išleido perspėjimą, kad triukšmadiariai bus sunkiai baudžiami. Teisme bylos metu kilo didelis triukšmas, vyrams ir moterims protestuojant prieš teismo sprendimus.

Dvylika komunistų laivų paskandinta

Nacionalistų ir komunistų jūrų kautynės

TAIPEI, Formoza. — Nacional. kinai praneša, kad antradienį jų karo laivai paskandino dvyliką komunistų greitųjų motorinių torpedinių valčių. Vienas nacionalistų karo laivas buvęs pažeistas. Susirėmimas įvyko laivams susitikus prie Quemoy anksit rytą. Kita proga nacionalistai apšaudė komunistų flotiliją prie Amoy salos, paskandindami tris komunistų patranklaivius ir 8 motorines "džunkas", ir dar 6 patranklaivius sugadindami.

Komunistai tebetęsia pakraščio salų bombardavimą jau 11 dieną. Nors antradienį apšaudymas kiek sulėtėjo, tačiau karinis pranešėjas pareiškė, kad "gali bet kuriuo momentu vėl pasmarškėti ir kad padėtis tebėra rimta".

LONDONAS. Britai pirmą kartą parodė, kad ir jie yra susirūpinę dėl raudonosios Kinijos kėslų prieš Quemoy salas, pripažindami, kad padėtis esanti rimta. Anksčiau britai netikėjo, kad raudonieji prieš tas salas rimtai kėsintųsi.

DETROITO NAUJIENOS

Kaip rinksimės aukas Detroito gatvėse?

Rugsėjo 27ji, paskutinis šio mėnesio šeštadienis, bus ypatinga diena Detroito ir kaimyniniame Hamtramcke: **Balfo rinkliavos diena — Tag day.** Kelios dešimtys tūkstančių dolerių grynais šitaip buvo surinkta per eilę pokarinių metų! Keletas tūkstančių turi būti surinkta ir šimt. Rinkliavai ruošiasi nuo ankstyvo

Nauji lietuviški rekordai Po \$1.50 vienas

Ar Jūs žinot mergužes. Suktinis ir Ar as ne vyšnelė. Lietuvos Radio ir Vilniaus Universiteto chorai. Voveraičių šokis. Kaimo polka. Subatėlė. Švedo ansamblis. Skuduciai ir Birbynės. Saltyšius ir Ar as ne vyšnelė. Vilniaus Universiteto chorai. Zaliųjio lankelė. Solo. Lietuvninkas ir Pas motinėle. Solo. Tamsalė. Jonkalis ir Polka. Švedo ansamblis. Saulėle mociuta. Per laukeli. ir Nudavė mociutė. Lietuvos Philharmonijos chorai. Pasiutpolkė ir Kubilas. Švedo ansamblis. Lino žiedas. Švedo ansamblis ir Daina apie sesytę. Solo. Saulevičiūtė. Klumpakojis ir Mašinėlės. Švedo ansamblis. Jonelio polka ir Dariau lyseles. Solo ir orkestras. Aš išdavinavau visas daineles ir Kur tas saltinėlis. Solo. Siparis. Tykiai Nemunėlis teka ir Visur tykla. Solo J. Babravičius. Zvaigždėlės ir Temsta dienelė. Duetas. Motekaitienė ir Kalvaitytė. Kur bėga Šešupė ir Draugai i kovą. Choras. Laimutė polka ir Palvis. Solo su skuduciu orkestru. Linksma giesmė ir Tyliaja nakti. Solo. Motekaitienė. Sveikas Jėzus ir Gul šiandien. Solo. Motekaitienė. Kam šeri žirgelį ir Kai aš turėjau. Duetas. Vanagaitis ir Olsauskas. Tu, Lietuva ir Dru-lia. Pupu Dėdė ir Dėdėnė. Našlaitės kapas ir Griovėsiu gelelė. Pupu Dėdė ir Dėdėnė. Mada ir Skubink prie kėvišaus. Solo. Jakubauskaitė-Jackevičienė. Atutis ir Sauksmas. Budriūno vyrų kvartetas. Tėvynei ir Subatos vakarėlį. Budriūno vyrų kvartetas. Vėžė mane iš namų ir Klumpės. Budriūno vyrų kvartetas. I kovą. Gyvenimo aidu ir O, dalelė. Budriūno vyrų kvartetas. Valas ir Žvakė ir plaštakė. Budriūno vyrų kvartetas.

Dvylikos colių lėto grojimo rekordas, kuriame įgauta 16 naujausių lietuviškų dainų ir šokių tik \$4.95.

Rekordus siunčiame paštu į visus kraštus ir miestus. Amerikoje pašto ir supakavimo išlaidoms siųskite ekstra \$1.50. Kanadon—\$2.50. I kitas pasaulio šalis daugiau. Siųsdami rekordų užsakymą, siųskite kartu ir Money Orderį, nes COD rekordų nestončiam.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

Taupykite, kur Jūsų santaupos neša gerą pelną ir yra saugios

Universal Skolintimo ir Taupymo Bendrovė moka aukštus dividendus. Saugi įstaiga, nes indoliai yra apdrausti per Federal Savings & Loan Insurance Corp. iki \$10,000 kiekvienam asmeniui. Lengvai pasiekama iš visų miesto dalių. Keičia ir išduoda savo čekius ir duoda paskolas perkantiems namus

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street
Telefonas: HAYmarket 1-2028

bažnyčiose, gegužinių - piktųjų metų, organizacijų susirinkimuose ir netgi telefoniniais pasikalbėjimais.

Šitaip jau atrodo (pinigų) priešrinkiminė akcija Detroito. Turint galvoje energingus rinkliavos vadovus, nedirbančią ir per tai daugiau laiko bei daugiau supratimo irgi užuostojus alkaniesiems turinčią mūsų visuomenę, visa širdimi tikime, kad rugsėjo 27 d. viešoji rinkliava turės rekordinį pasisekimą!

Beje, būčiau pamiršęs: dėžutės galima pasiimti "Gai-voje" (3570 W. Vernor), "Neringoje" (1906 — 25-je g.), pas Kostą Jurgutį (tel. WE 4-5224), pas Vladą Staškevičių (TE 4-0223) ir visus kitus Balso 76 sk. valdybos narius.

Socialdemokratų išvažiavimas pavyko

Gražiame Navickų gojelyje buvo linksma aną sekmadienį, rugpiūčio 24 d. I Sugučio šimtinių žmonių, visokių amžiaus, visokių įsitikinimų, tiek senosios kartos, tiek naujųjų ateivių. Pietūs buvo puikūs ir sotūs — alkanos ar nepatenkintos neliko nei vieno. Po pietų muzikantas susirado su didele armonika, ir taip gražiai grojo polkas, kad šokiškai užmiršo ir amžius... Paskui, prie alaus bonkutes, susirinko geras būrys dainininkų ir taip užtraukė, kad net ponios Navickienės jurginai prie žemės linko. Nepajutome, kaip tamsa apgaubė žemę ir turėjome traukti namo. O galėjo būti kitaip, net šurpas nukrato pagavojus! Nuo ryto tiršti debesys gulė Detroitą ir prieš vidurdienį taip prapliuopė lyti, taip, rodos, nepabaigiamai, vienodai, be vėjo, kad galo nesimatė tam lietuvi. Tačiau gal už valandos ar pusantros išsigiedrijo, saulutė šypsojosi, rasa bemačiant išnyko ir viskas įvyko taip, kaip prieš pusę metų buvo nutarta, o čia pradžioje užrašyta... — an.

Vėl mechaninės braižybos kursai

Inžinierių ir architektų jungtos Detroito sk. valdyba prašo pranešti, kad, po bene trejų metų pertraukos, vėl numatomai mechaninės braižybos kursai Detroito. Susiradus bent 10-čiai kandidatų, kursai tikrai bus atidaryti. Jie prasidėtų tuojau, kai tik susiras pakankamas suinteresuotųjų skaičius, bet nevilniau gruodžio mėn. pradžios. Kursai užtruktų keletą mėnesių (apie 200 valandų) ir baigtųsi prieš Velykas, kada pats patogiausias darbų gavimo laikas. Norintieji lankyti prašomi registruotis pas p. Vladą Paužą "Neringos" knygynė. Smulkesnės informacijos užsiregistravusieji vėliau gaus iš Inžinierių ir architektų s-gos

New Life Delicatessen
Nami gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
ir priruošimas pilietybei
Greitas, lengvas, pasėkmingas
Pusiau-privatus.
2042 SO. MICHIGAN AVE.
Waterfall 8-6863

ODA BATAMS

ir visos medžiagos naujiems batams
siūti eksportui ir užjūri. Atsilankykite
— mes patenkinsime visus Jūsų
reikalavimus.

Atdara nuo 9 iki 5 popiet kasdien,
šeštadieniais nuo 9 iki 12.

KALBAME LIETUVISKAI

I. SACHS LEATHER
637 W. Roosevelt Road
CHICAGO, ILLINOIS
Monroe 6-0091

UNITED PRESS-NAUJIENŲ PHO
E. E. "Gene" Walla, St. Louis šoferis 682-ro lokalo prezidentas ir biznio vedėjas, raketierizma unijose tyrinėjantis senato komiteto posėdyje pareiškė, jog išrinkimas Harold J. Gibbonso unijos viceprezidentu buvo "tik sukta, kiek tokie rinkimai gali būti sukti".

Radio Klubu piknikas šį sekmadienį

Rugsėjo 7 d. Beachnut Grove parke bus Amerikos Lietuvių Balso Radio Klubu gegužinė. Veiks gausūs bufetai. Bus gera muzika šokiams. Pradžiai 12 val. Kaip žinoma, iš ankstesnių garsinimų, visas galimas pelnas bus paskirtas radio programos gerinimui. Idėja vėlta pagarbos ir tikrai remtina. Tikimasi, kad detrotiečiai reikalą supras ir i Beachnut Groye gausiai suvažiuos. Tarp kitko, juk tai vienas paskutinių sezono pasilinksminimų gamtoje.

Krintančių lapų vakaras...

Kur? LRFK stovyklavietėje, prie Manchester, Mich. Kada? Rugsėjo 13 d., šeštadienį. Programoje: šokiai, žaidimai ir pasivaikščiojimai rudenėjantiuose ažuolynuose aplink Spyglio ežerėlį. Tai busias oficialus jūdros stovyklavietės sezono uždarymas. Beje, neorganizuotos Detroito moterys (mandagiai tarant — leidukės arba ponitės), atsidėkamos stovyklos vadovų bei už leidimą karščių metu naudotis stovykla, nutarė krintančių lapų vakarą apdovanoti bufetinėmis gėrybėmis. Tam tikslui esą reikalingi, svarbiausia, visoki lietuviški kepiniai: tortai, pyragai, pyragaičiai ect. Kas gali panašų dalykų pakepti ir bufetui padovanoti, prašomos paskambinti telefonu TULsa 3-0958, poniai Danutei Arlauskienėi. — an.

Poezija yra jausmų žaidimas, į kurį protas įneša sistemą; iškalbingumas — proto reikalas, kuris pagyvinamas jausmu.

E. Kantas

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Mirė vaikėžų primuštas žmogus

William McCraig, 49 metų, iš 2521 So. Halsted st. mirė pirmadienį Cook apskrities ligoninėje nepilnamečiams vaikėžams jį sumušus Mark White parkelyje prie 2900 So. Halsted st.

Joseph McKenna, 49, iš 2900 So. Halsted st., kurs vaikėžų taip pat buvo sumuštas, papsakojio policijai, kaip jiems sėdint parkelyje ant suolo priėjo keturi paaugliai ir pareikalavo pinigų, o kai šie atsisakė duoti, pradėjo juos mušti gatvėse išstatytų vėliavėlių koliais. Mark White skveras yra pagarsėjęs paauglių bandytų nusikaltimais.

Ežerė pagavo 30 svarų karpį

Trys vaikinai, meškeriodami nuo Montrose Harbor molo ir nieko nepagaudami, sumanė pakeisti "užkandį" ir savo kablukus pamovė mišiniu iš "popkornų" ir riestainio tešlos. Viena meškerė be-regint pradėjo skęsti ir ištraukus ant jos buvo pakibęs 32 colių 30 svarų karpis. Kitą dieną vaikinai vėl nuėjo, atsi-nešdami žuvims tikrus pietus iš kukuruzos ir kviečių blizelių (cereal) ir virtų bulvių, ir vėl pagavo 8 didokus ešerius, bet devintasis nutraukęs meškerę pabėgo, tad meškeriotojai negali pasakyti, kokio didumo buvo ta žuvis.

Nugriauš 493 namus

Atiduodama kontraktoriaus nugriauti 493 namus tarp 55 ir 63 gatvių ir Wentworth ir Yale ave. ir Wells st. Namai nugriaujami padaryti vietai dėl South Expressway autostrados, kuri eis nuo Halsted ir Congress gatvių į pietus ir rytus iki maždaug State ir 98 gatvių. Iš čia sakosis į dvi sekcijas, viena į pietų rytus iki 103 gatvės ir Calumet Expressway, kita įsijungs į Governors plentą (Route 54) miesto pakraštyje. Naujoji susisiekimo arterija turi būti baigta 1961 metais.

Visa eilė namų išilgai Union gatvės tarp Harrison ir maždaug 25 gatvės taip pat nuklijuota plakatais, skelbiančiais, kad namai nugriaujami statomai autostradai praversti.

Du tėvai prigrė

Pirmadienį prigrė ežerė du čikagiečiai, bandydami išgelbėti savo vaikus. Vienas Jesse Elmer, 40 metų, prigrė tie-Foster ave., antrasis Patrick Doody, 47, ties Marquette parku, Garry, Ind. Abiejų vaikų išgelbėti.

PRANEŠIMAI

SLA 36-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 3 dieną (Chicago Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St.), 7:30 val. vakare. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti.

A. Kaulakis, fin. rašt.

Morning Star klubo mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 4 d., 8 val. vak., 3600 W. North Ave. Nariai būkite laiku, nes yra daug dalykų aptarti.

Sekr. A. Walskis

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandėlė
Gražiausias Gėlės ir Vainikai. Ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIJA
GELĖS VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS Telegrama i
Visas Pasaulio
Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams
ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

Gėlės Mylintiems, Vestuvėms,
Banketams, Laidotuviams,
Papuošimams.
URBA Gėlininkas
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAFayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 So. Western Avenue
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
Koplyčios visose miesto dalyse.

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMIS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 WEST 46th STREET Phone: YArds 7-0781
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
ALFRED VANCE
1424 So. 50th Ave., Cicero
Phones: OLYmpic 2-5245 — TOWNhall 3-9687

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

1831 METŲ SUKILIMAS LIETUVOJE

Sis straipsnis buvo parašytas 1831 metų sukilimo šimtmečio sukakties proga ir išspausdintas viename Lietuvoje ėjusiame žurnale.

I Bendras iki XVIII a. pabaigos Lietuvos ir Lenkijos valstybinis gyvenimas, rusams Lietuvą užėmus, galutinai iširo. Lenkija pradžioje žymia savo dalimi patekusi prūsams ir austrams. Na poleono laikais sudariusi atskirą, iš dalies lyg ir nepriklausomą valstybę, Napoleono karam pasibaigus buvo rusų užimta su centru Varšuvoj. Savo dalinę nepriklausomybę vis dėlto išsaugojo, nes jai buvo paliktas savarankiškas vidaus valdymas, net savo kariuomenė. Visa tai savime palaikydavo viltį, gerai pragai pasitaikius, su savo kariuomenės pagalba visiškai nusikratyti rusų.

Lietuvoj tokioms viltims įsikūnyti buvo daug sunkesnės sąlygos, nes visiškai ją inkorporavus Rusijon, sudarius bendrą su Rusija administraciją, palaipsniui rusifikuojant visas valstybines ir visuomenines įstaigas, keičiant net Lietuvos ekonominę struktūrą Rusijos pavyzdžiu, — joje nepalikta jokios politinės nepriklausomybės požymių. XVIII a. pabaigoj, politinėms suirutėms visą kraštą apėmus, valstiečių būklė buvo kiek pagerėjusi, gi dabar, rusams Lietuvoje įsiviešpatavus, baudžiava vėl pradėjo sunkyn eiti, o Rusijos įsivėlimas į Europos karus iš Lietuvos valstiečių reikalavo didelių, dar neįprastų jiems aukų rekrutų, rusų kariuomenės imamų. Šitokios aplinkybės palaikydavo nuolatinį valstiečių baudžiavininkų bruzdėjimą; jo tikslams formuoti žymiai padėjo ir tie buvę legionų ir Napoleono karų kareiviai, matė laisvę gyvenimą Europoje, patys gyvenę laisvą gyvenimą, o dabar, sugrįžę vėl buvo priversti įsitraukti į baudžiavininkų darbą. Jie tad savo pasakojimais, savo pavyzdžiu veikė geriau už

visus kitus politiniais sumetimais iš Lenkijos siunčiamus agitatorius ir sudarė tokią čia padėtį, kad reikėjo tik ženklo, patogaus momento, kad visi baudžiavininkai sukiltų.

Iš kitos pusės bajorija ir miesionija, kiek įbauginta 1812 m. politinių bandymų, greitai atsigaavo, ypačiai persiorganizavus Vilniaus universitetui ir kuriam aikui jam virtus židiniu, iš kurio ėjo naujos politinės ir visuomeninės aspiracijos spinduliai, o kartais ir tiesioginė agitacija organizuoti visuomenę numatomam naujam, nepriklausomam krašto gyvenimui Novosilcevo suorganizuoti akademinės jaunomenės persekiojimais, kad ir išvaikė žymią dalį aktyvios Lietuvos jaunomenės, tačiau ne tik kad nesustabdė prasidėjusio judėjimo, bet atvirkščiai — sudarė savitą pagiežos ūpą, juo labiau, kad netoli, už Nemuno, Lietuvos visuomenės dalis, nenutraukusi ideologinių ryšių su Lenkija, matė visgi daug laisvesnį politinį gyvenimą.

Ir čia laukta tam tikros geresnės progos, nors rimto rušimosi prie sukilimo negalima buvo pastebėti iki pat jo pradžios. Bet tos progos laukta iš už Nemuno, nes jei Lenkija, turėdama kad ir nedidelę, bet gerai organizuotą kariuomenę, nesukildavo, tai ką besakyti apie Lietuvą, kuri visiškai savo kariuomenės neturėjo, nors rusų igulos Lietuvoje ir nebuvo taip jau didelės.

1830 m. lapkričio 29 d., šv. Saturnino dieną, Varšuvoj sukilo kariūnų mokykla, palaikyta kelių kariuomenės batalionų ir negausių suokalbinių iš civilinių piliečių tarpo. Kadangi didysis kunigaikštis Konstantinas, Lenkijos vietininkas, negalėjo pasitikėti ir kita, dar nesukilusia lenkų kariuomenės dalimi, tai jis atsisakė nuo kovos, pasinaudodamas proga — pasiūlymu su 2 rusų pėstininkų ir trimis raitelių gvardijos pulkais atsitraukti už Lenkijos sienų — ir su sau iškima kariuomene visiškai išėjo

iš Lenkijos ir sustojo ties Nemunu ir iš dalies Pagiriuose. Lenkija tuo būdu tapo politiškai laisva be kokio ypatingo jėgų įtempimo, vien tik karinio perversmo dėka. Laimėjimo lengvumas kiek suklaidino sukilimo organizatorius. Jie ėmėsi valdžią organizuoti, pasijuto, g viską pasiekę, atsisakė visuotinės savo jėgų mobilizacijos, net bijojo visuotinio apginklavimo, neorganizavo sukilėlių kadry, savo santykiams su rusais sutvarkyti pasitikėjo vien tik taktine reguliarine kariuomene. Tiesa, jai išplėsti buvo platūs rezervai — visoj Lenkijoje, rusų valdomoj, priskaityta iki 200,000 jaunuolių nuo 20 iki 30 metų amžiaus, tačiau net didžiausio karinio įtempimo metu lenkų armija nepranešė pusės tos skaičiaus. Be to, nebuvo autoritetingos vadovybės, nei civilinės nei karinės, ir pora pirmųjų brangiųjų mėnesių po sukilimo, kol rudarį kariuomenė, Dibičio vedama, dar besikonsentruavo ties Lenkijos sienomis, bet aktyviai neveikė, veltui išieškota vidujinių darbams ir kivirčiams. Tačiau didžiausia karinė lenkų vadovybės klaida, buvo visiškai nekreipiamas dėmesio į rusų kariuomenės užpakalį, į Ukrainą ir Lietuvą, kur kariniu atžvilgiu buvo labai geros sąlygos sukilimui palaikyti, nes būtų buvę galima atkirsti rusų kariuomenę nuo Peterburgo - Dvinsko - Smolensko ir Kijevo. Tuo tarpu rusai, niekieno nekludomi, traukė per tuos kraštus.

Siek tiek rusų padėtis tuo atžvilgiu pablogėjo, prasidėjus savarankiškam Lietuvos sukilimui, bet tuo laiku jie jau buvo suspėję pritraukti prie Nemuno ir Bugos pakankamai kariuomenės ofenzyvai pradėti.

II

Gandai apie Lenkijos įvykius, kad ir stipriai buvo rusų kariuomenės apstatyti Lietuvos pietų sienos, greit pasiekė Lietuvą. Tačiau pradžioje Lietuvos įvykiams ypatingos įtakos neturėjo. Lenkijoje prasidėjus ne sukilimui, bet paprastam karui, Lietuvos bajorija, savo kariuomenės neturėdama, slapta bruzdėjo, tardavosi, bet atvirai, su ginklu rankose, prieš rusus stoti vis nesiryžo ir sukilimo pradėti nedrįso, nors sutraukus didesnes rusų pajėgas prie lenkų sienos, Lietuvoje palyginti nedaug kariuomenės beliko.

Daug daugiau nekantrumo parodė valstiečiai, ypačiai žemaičiai, kuriems atgijo viltis karo proga nusikratyti baudžiavos. Iš šalies niekieno neraginami, tiksliai rekrutų ėmimo paskatinti, jau 1831 m. vasario mėnesio pradžioje Salantų ir Gintiliškio valsčių valstiečiai, Giedrimo ir Borisevičiaus vedami, griebėsi ginklo ir sukilo, bet kitų nepalaikyti, policijos ir Telsių rusų igulos buvo išvaikyti ir pasislėpė Prūsiose; iš ten buvo prūsų valdžios išduoti rusams. Bet ir ši — nenusisekusi — pradžia daug kam pakėlė nuotaiką, ir slapta bruzdėjimas žaibo greitumu pradėjo plėstis po visą Lietuvą, o kai kovo 15 d. rusai paskelbė rekrutų karui prieš lenkus ėmimą, daugely žemaitijos vietų, vėl niekieno neraginami valstiečiai puolė atiminti rekrutus ir rinktis būriais. Tuo pačiu laiku dvarininkų ir bajorų pasyvumą nu-

J. Lee Rankin, JAV advokatas, atvyksta į Aukš. Teismo nepaprastą posėdį ryšium su Little Rock mokyklos integracijos bylos svarstymu.

traukė rusų įsakymas vežti Gardino link javus ten besikonsentruojančiai rusų kariuomenei maitinti. Vienoj kitoj vietoj bajorai pradėjo jungtis su valstiečių būriais ir imti tiems būriams vadovauti, juo labiau, kad bajorų tarpe buvo nemaža buvusių karių. Vienas toks būrys kovo mėn. 26 d. užėmė Raseinius, kovo 28 d. Domininkas Daubaras užėmė Telsius. Šiauliai buvo tuo pačiu laiku užimti be pasipriešinimo. Greitai tas pats įvyko ir kituose apskrityse — Upytėje (Panevėžy), Ukmergėj, Trakuose, Ašmenoje, Užnerio apskr. (Svenčionyse). Be Vilniaus ir Kauno sukilimas apėmė beveik visą Lietuvą, nors ypatingų pastangų ją nuo rusų išvalyti ir nereikėjo, nes atskiruose provincijos miesteliuose buvo tik kelių rusų policijos ir nedidelės, daugiausia invalidų, igulos po 100—150 žmonių. Jos niekur ypatingo pasiryžimo priešintis nerodė, nes, sukilėliams tik pasirodžius, sudėdavo ginklus ir kūrėsi į Kuršius, kur buvo daugiausia rusų kariuomenės.

Užėmus apskr. centrus, pradėta organizuoti laikinoji kiekvieno apskrities vyriausybė, be to, ir karinių apskrities jėgų vadovybė. Tačiau pačiam sukilimui įvykus netikėtai, net tų, kas jam vadovavimą buvo į savo rankas paėmęs, nepagalvota apie kokios nors centralinės vyriausybės ir centralinės sukilimo karinės vadovybės sudarymą. Tada neįgiamai atsiliepė visai sukilimo eigai. Nebuvo visiems autoritetingo organo, kurs vienyty visą sukilimo darbą, o kas svarbiausia, nebuvo tų, kas koordinuotų atskirų būrių karo veiksmus. Tas ypačiai atsiliepė Vilniaus likimui. Sukilimo pradžioje, net silpnomis sukilėlių jėgomis būtų buvę nesunku ir Vilnių užimti, jei kas būtų sugebėjęs sujungti ir tinkamai vadovauti išsklaidytiems aplink Vilnių sukilėlių būriams, nes rusų kariuomenės Vilniuje buvo nedaug. Bet apie tai pradžioje nepagalvota, o balandžio mėn. vidury, Zaluskui pabandžius tai atlikti, buvo jau per vėlu. Bet nebuvo ir vadų, kurie sugebėtų kokią nors labiau kombinuotą planą įvykdyti. Tokiu būdu visas sukilimas susiskaidė atskirais sukilimais apskrityse, kurie kiekvienas veikė savarankiškai arba ir visiškai neveikė, jei rusai juos ramybės palikdavo.

Grynas partizanų karas, neturint reguliarios kariuomenės, galėjo, tačiau, ir čia duoti teigiamų vaisių, kad tik būtų atsiradęs koks bendras veikimo planas ir gera vadovybė. Juk skaičius iš dalies geru noru stojusių, iš dalies sumobilizuotų sukilėlių visoj Lietuvoj jau suki-

lmo pradžioj siekė 50,000—60,000 žmonių; tiesa, dauguma jų buvo blogai ginkluoti. Toks sukilėlių skaičius ir pirmų pasisėkimų pakelta nuotaika būtų leidusi labiau rizikingų operacijų griebtis.

Vienintelis žemaitijos punktas, dar rusų rankose likęs, buvo Palanga. Į ją buvo žiūrima, kaip į vienintelį uostą ne tik Lietuvos, bet ir Lenkijos sukilimui, per kurį tikėtasi susisiekti su vakarų Europa iš ten pagalbai, ginklams ir amunicijai gauti. Ir vienintelė Lenkijos valdžios instrukcija, pasiekusi žemaičių sukilimo vadovybę, buvo žūt būt paimti Palangą. Palangos reikmę suprato ir patys vietos sukilėliai ir net pačioj sukilimo pradžioje; kovo mėn. pabaigoje keletas šimtų beveik visiškai neginkluotų Darbėnų valstiečių savo iniciatyva puolė Palangą, bet rusų pasienio kareivių buvo visiškai sumušti. Po kiek laiko Jacevičius, Telsių apskrities karo pajėgų vadas, įsakė Jagelavičių, vieno būrio vadui, vėl atakuoti Palangą ir išvyti iš ten rusus. Balandžio 2 d. jis, mažai nusiimdamas kaip vykdyti, kad ir tokių miniatiūrinę, karo operacijų, atakavo, bet, kad ir turėdamas net daugiau pajėgų už rusus, buvo jų atmuštas iki Kretingos ir Darbėnų, ir tik po trijų dienų, atsargiau besielgdamas, sugebėjo rusus išstumti į Prūsias. Nors Jacevičius ir greitai gavo apie tai žinoti, bet Jagelavičių pagalbos nepasiuntė, ir kai rusai, vokiečiams besikiekiant jų atžvilgiu palankaus neutraliteto, sutraukė prie Palangos būrius paliko Telsiuose, laimėtosios vyriausybės centrui saugoti, ir Varniuose, ten įsteigta patrankų liejyklai saugoti, o kitus sustatė operacijos linijoj tarp Prūsų ir Kuršių palei administracinę Kuršių sieną (Palanga tada priklausė Kuršiams), Gargžduose pastatęs Hubarevičiaus būrį, liniją nuo Kretingos iki Darbėnų pavedęs pavadavusiam susirgusį Jagelavičių Juokilimą, mažais būriais suskaidy-

tą, likviduoti. Vargais negalais Raseinių apskr. sukilimo vadams, Ezeikielio Stanevičiaus vadovaujamiems, pavyko susitarti ir pasisaukus dar į pagalbą šiaulių sukilėlius, Kastanto Herubavičiaus ir Prano Šemetos vedamus, sudaryti trijų tūkstančių žmonių būrį, kuris kad ir apsupo rusus Raseiniuose, bet nedrįso jų atakuoti, ir pagaliau leido Bartolomėjui pro Jurbarką atsitraukti į Prūsias. Bartolomėjus, pasinaudodęs savitu vokiečių palankumu, per Prūsias pasiekė Palangą, kur susijungęs su vietos jūla, sudarė didesnę jėgą, su kuria žemaičiams teko rimtai skaitytis.

Tuo pačiu laiku rusų valdžia, rimčiau sukilimo eiga žemaičiuose susirūpinusi, pavedė sukilimą malšinti Pabaltijos generalui gubernatoriui Palenui. Šis, parsikvietęs neva taikiai propagandai rusams atsidavusį žemaičių pavyskupį Simaną Giedrtitį ir tam tikru lenkiškai ir lietuviškai išspausdintu atsisaukimu pranešęs Lietuvos gyventojams apie savo žygį, palengva pradėjo eiti nuo Mintaujos į žemaičių šiaurę — Skuodo, Palangos ir šiaulių link, visų pirma grasinėdamas Telsių sukilėliams. Jacevičius, nebuvo karo vadas tikrojo žodžio prasme, visgi suprato, kad savo jėgomis jis neatsitais, atsargiau besielgdamas, sugebėjo rusus išstumti į Prūsias. Nors Jacevičius ir greitai gavo apie tai žinoti, bet Jagelavičių pagalbos nepasiuntė, ir kai rusai, vokiečiams besikiekiant jų atžvilgiu palankaus neutraliteto, sutraukė prie Palangos būrius paliko Telsiuose, laimėtosios vyriausybės centrui saugoti, ir Varniuose, ten įsteigta patrankų liejyklai saugoti, o kitus sustatė operacijos linijoj tarp Prūsų ir Kuršių palei administracinę Kuršių sieną (Palanga tada priklausė Kuršiams), Gargžduose pastatęs Hubarevičiaus būrį, liniją nuo Kretingos iki Darbėnų pavedęs pavadavusiam susirgusį Jagelavičių Juokilimą, mažais būriais suskaidy-

būni iki Skuodo Aloizo Gadono būriui; apsaugoti užpakalinį nuo galimo puolimo iš šiaulių Pike-liuose buvo paliktas Hušča. Atsarginę užpakalinę liniją sudarė dalis Hubarevičiaus būrio Plungėj, Venslavskio būrys Salantuose, maži būriai Plungėj ir Sėdoj. Palangos linija buvo sujungta su šiauliečiais. Toks jėgų suskaldymas ir rimtų objektingų sukilimo istorikų buvo rimtai vėliau įvertintas ir pripažintas vieninteliu galimu prie tų sukilėlių veikimo aplinkybių. Ir iš tikrųjų, pulk. Bartolomėjus, kuris kartu mėgino prasi-mušti iš Palangos į Telsius, kad susijungtų su veikusia šiaurėje rusų kariuomene, ir kiekvieną kartą jis buvo atmušamas ne tiek puolamo priešo pajėgomis, kiek greitai ateinančios iš kaimyninių būrių pagalbos.

Tuo pačiu laiku, rytų aukštaičių sukilėlius rusams daug kur sumušus ir jiems pagaliau susijungus Panevėžio-Ukmergės rajonuose į didesnę Zaluskio būrį, ir žemaičių sukilėliai gavo pasiūlymą pasiduoti Zaluskio vadovybei. Jacevičius atsisakė, gal ir pats save laikydamas neblogesniu vadu, bet oficialiai tik keldamas abejonių dėl Zaluskio karinių gabumų. Įvykių eiga parodė Jacevičiaus tiesą. Zaluskis, surinkęs iš atskirų išsklaidytų būrių apie 8,000 žmonių, mėgino pulti Vilnių, bet ties Pristavenais rusų sumuštas buvo priverstas vėl suskirstyti visą savo kariuomenę mažais būriais, kurių padėtis tuo tik skyrėsi nuo žemaičių, kad dėl stambaus pralaimėjimo jie visiškai neteko nuotaikos ir užuot aktingai veikė ten, kur jų jėgos leido, jie labiausiai stengėsi išvengti by kokio susidūrimo su rusais.

(Pabaiga rytoj)

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį groja Lietuvių Auditorijos orkestras, muziko V. Jancio vadovaujamas. Jaunimas kviečiami praleisti savaitgalį vakarus prie šokių muzikos. 3133-37 SO. HALSTED ST. VI 2-6172

NEPAPRASTAS IŠPARDAVIMAS DIDELĖS NUOLAIIDOS

įvairiausios rūšies pečių. Kas turi gazo leidimą, tam mes geromis sąlygomis parduosime UNIVERSAL, SIEGLER, MOORE arba kitos geros gamybos gerą pečių. Pirkite dabar ir apsirūpinkit visai žiemai.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711
Liepos ir rugpiūčio mėn. sekmadieniais neatidaram.

MOVING PERKRAUSTYMAS MOVING
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli traukai - Naujausi kraustymo traukai
Tigų metų patirtimas - Tisus ir sažiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wabbrook 5-9209

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7575
CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
YArds 7-0145
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAFayette 3-1083
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLiffside 4-0104
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS
Townhall 8-3131-2
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
HAYmarket 1-2028

DAILIAME CRAIG MANOR
Dolton, Illinois
3 miegamųjų, 2½ maudynių, Tri-level namai.
Visiškai užbaigti. \$20,150 iki \$25,500.
SIMPSON HOME Developers, Inc.
Craig Manor, Dolton, Illinois.

PASKOLOS NAMU PAGERINIMUI
Kiekviena santaupų sąskaita federaliai apdrausta per FSILC iki \$10,000.
ROSELAND STANDARD SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
10833 South Michigan
Chicago, Illinois

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJIEOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusią Stepono Kairio knygą LIETUVA BUDO. 416 didelių (6x8½) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

WILLIAM P. LAUX MUSIC STUDIO
All Instruments Taught
A Faculty of Artists Teachers
KI 5-3015 — 4417 N. Melvina

CORCORAN Funeral Home
VESINAMOS KOPLYČIOS
6150 NO. CICERO AVE.
Chicago, Ill. PEnnscola 6-3833

Loaded for trouble?

To the youngsters, a drive with the gang is great fun. But driving is serious business, too. Last year, nearly 40,000 people died in traffic accidents — many of them killed by drivers whose minds weren't wholly on their job. So stay alert every minute when you drive. Keep driving fun — and safe!

Help stop senseless killing on our highways. Drive safely yourself. Insist on strict law enforcement for your own protection. Work actively with others to support your local Safety Council. Remember—where traffic laws are strictly enforced, deaths go down.

BACK THE ATTACK ON TRAFFIC ACCIDENTS
Published in an effort to save lives, in cooperation with The National Safety Council and The Advertising Council, Inc.
NAUJIEŲS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Subscription Rates:
in Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11.00 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.
7 cents per copy, 10c. on Saturday

Kitose JAV vietose ir Kanadoj
metams _____ \$11.00
pusių metų _____ 6.00
trim mėnesiams _____ 3.50
vienam mėnesiui _____ 1.25

Užsienioose
metams _____ \$14.00
pusių metų _____ 7.00
vienam mėn. _____ 1.50

Dienraščio kainos:
hicagoje
metams _____ \$13.00
pusių metų _____ 7.00
trim mėnesiams _____ 4.00
vienam mėnesiui _____ 1.50

NAUJIENŲ ofisas atdarys kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniais — iki 12-tos.

130,000 bėglių per 8 mėnesius

Nuo sausio 1 d. iki rugpjūčio 31, šįmet, 130,000 žmonių pabėgo iš rytinės Vokietijos ir vakarinę. Tai reiškia, kad kiekvieną mėnesį pabėgdavo iš komunistų valdomos Vokietijos zonos daugiau kaip 16,000!

Masinis bėgimas prasidėjo tada, kai Rusijos bolševikai ėmė rytinėje Vokietijoje prievarta vykdyti sovietinę tvarką. Nuo 1949 m. iki dabar pabėgo nuo komunistų valdžios daugiau kaip 3 milijonai žmonių.

Maskvos pakalikų spauda vakarinėse šalyse pradžioje aiškino, kad bėga nuo komunizmo "kapitalistai" ir "darbo žmonių priešai". Bet šiandien kiekvienas mato, kad tai melas, nes argi krašte, turinčiam apie 17 milijonų gyventojų (įskaitant kūdikius ir mažus vaikus) galėjo būti 3 milijonai kapitalistų ir darbo žmonių priešų?

Bėga daugiausia jauno amžiaus asmenys, tarp 18 ir 26 metų amžiaus. Bet dažnai bėga ir tie, kurie jau turi užtikrintą darbą ir palyginti nebologą atlyginimą, kaip pvz. universitetų profesoriai ir mokytojai. Anądien buvo pranešta, kad į vakarinį Berlyną paspruko Jenos universiteto rektorius. Dabar vėl atėjo žinia iš Berlyno, kad tremtinių globos komitetas registravo du tik ką atvykusius iš rytų mokslininkus: prof. Karl Weber, X-spindulių radiumo instituto direktorių Erfurte, ir prof. Hansjürgen Otte, Erfurto higienos instituto direktorių.

Asmenims, kurie turi tokias aukštas vietas, komunistai moka geras algas ir teikia gyvenimo patogumų, visai neprieinamų paprastam darbo žmogui. Bet jie nepakenčia dvasinės sprespaudos komunistų diktatūroje ir nenori dirbti naudai despotų, kurie pavergė jų šalį!

Tačiau, šitų faktų akivaizdoje, Kremliušas ponai yra užsispyrę neileisti rytinei Vokietijai susijungti su vakarine Vokietija. Ar ilgai tokią padėtį vokiečiai toleruos?

Rasinės riaušės Londone

Jau kelios dienos, kai Londone, Notting Hill ir Paddington distriktuose, vyksta rasinės riaušės. Gaujos žmonių, daugiausia jaunuolių, daužo langus namų, kuriuose gyvena negrai, kilę iš Vakarų Indijos salų, ir užpuldinėja juos gatvėse. Juodieji indėnai ėmė gintis ir kirsti užpuolikams, mėtydami jiems ant galvų akmenis nuo stogų.

Nė policija neįstengia tas riaušes numalšinti, nors ji pradėjo veikti energingai, kai tik išgirdo apie baltveidžių gaujos dūkimą. Policija juos areštuoja ir teismas juos baudžia kalėjimu ir piniginėmis pabaudomis. Britams šis rasinės neapykantos išsiveržimas buvo

Apžvalga

BIUROKRATIZMAS SUSIVIENIJIME?

Montrealio "Nepriklausoma Lietuva" idėjo dar vieną straipsnį apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje (SLA), sakydama, kad ginčytis ji nenorinti, bet ją privertusios atsiliepti. "Naujienuos", kurios kritikavo kai kuriuos "N. L." redaktoriaus teigimus bei išvedžiojimus apie buvusį Chicagoje SLA seimą.

"N. L." be reikalo skundžiasi, kad mes verčią ją ginčytis. Visa, kas mus rūpėjo ir rūpi, tai — atitaisyti klaidas, kurias pastebėjome "N. L." raportaže ir paties p. J. Kardelio pasirašytame straipsnyje.

Dėlto, kad mes neieškome ginčų su "N. L." redaktorium, mes neatsakinsime į jo pastabas apie "Naujienuos" polemikos "nerimtumą" ir "netaisybės" rašymą, nors šie jo priekaištai yra visai be pagrindo. Įsime tik svarbesnius dalykus.

Biurokratija ir biurokratizmas

Vienas tų svarbesniųjų dalykų tai "N. L." kartojimas, kad Susivienijime Lietuvių Amerikoje esą per daug "biurokratizmo". Jisai rašė apie tai anksčiau ir dabar vėl sako, kad paskutinis SLA seimas "dažnai" apvaldė "biurokratiją", bet reikėję eiti šituo keliu toliau — "prie didesnio demokratiškumo".

Matote, priekaištai nemeningi. Pasakymas, kad organizacijoje esanti išsigalėjusi "biurokratija" ir kad jai trūksta "demokratiškumo", parodo ją gana prastoje šviesoje. Bet kuris jos narys, tai girdėdamas, turi susirūpinti.

Bet ar tie "N. L." pareiškimai yra teisingi? Pažiūrėkime.

Biurokratija ir biurokratizmas. Montrealio laikraštis randa SLA viršininkų rinkimų tvarkoje. Jisai džiaugiasi, kad seimas nutarė paspartinti rinkimų procedūrą, paskirdamas vieną mėnesį (gruodžio) nominacijoms ir vieną (vasario) galutiniam balsavimui. Vokietijoje, kaip buvo iki šiol, šituo būdu biurokratija

visai netikėtai. Jie manė, kad tokie smurto veiksmai prieš juodos spalvos žmones esą galimi tik Jungtinėse Valstybėse, kur negrų yra milijonai. Anglų laikraščiai kartais labai "iš aukšto" kalbėdavo apie negrų diskriminacijos pasireiškimus pietiniuose Amerikos steituose. Dabar jie gal ims geriau suprasti rasinių santykių keblumus Jungtinėse Valstybėse. Šitie keblumai yra istorijos palikimas, kuris sunkiai duodasi pašalinamas.

esanti dalinai apvaldyta. Bet to dar ne gana, sako "N. L."

"Tiesa, kad 'dviaugščiai' arba, kaip N. sako, 'dvim balsavimais' rinkimai nėra nedemokratiški, bet už tai jie turi labai daug 'biurokratizmo'. Kam tie dviaugščiai rinkimai, jeigu tą pat galima pasiekti 'vienaugščiais' rinkimais'.

Čia staptelėsime. "N. L." rašo, kad rinkimų procedūros suprasinimas bei pagreitinimas mažina biurokratiją ir veda prie "didesnio demokratiškumo"; tačiau jįsai pripažįsta, kad ir dabartinė "dviaugštė" rinkimų sistema "nėra nedemokratiška", tik joje esą "labai daug biurokratizmo".

Mes tokios logikos nesuprantame. Iš vienos pusės sakoma, kad SLA rinkimams reikią didesnio demokratiškumo; iš antros pusės sakoma, kad ir dabartinė rinkimų tvarka esanti demokratiška, nors ji ir labai biurokatiška!

Dabar paklausykime, kokių būdu "N. L." siūlo tą "biurokratizmo" pašalinti.

"Vienaaukščiai" rinkimai "N. L." siūlo vietoje "dviejų aukštų" rinkimų, "vieno augsto" rinkimus, ir šitą "vienaugštę" sistemą ji aiškina taip:

"Juk į Centrą išrenkami tie, kurie gauna balsų daugumą (būty tiksliau sakyti: daugiausia balsų. "N. Red.). Argi nebūty paprasčiau ir demokratiškiau, jeigu kandidatų išstatytų kuopos ir juos paskelbtų "Tėvyne", o visos SLA organizacijos nariai iš jų pasirinktų tuos, kuriuos laiko tinkamiausiais? Tokiu būdu kuopos išskeldamos kandidatų, pačios gyviam aptartų organizacijos reikalus, pačių kuopų nariai pareikštų daugiau iniciatyvos ir atkristų pirmasis balsavimas, dėl ko labai sutrumpėtų rinkimų procedūra..."

Turime prisipažinti, kad mes ir vėl nesuprantame, ką "N. L." nori pasakyti.

Anksčiau jisai teigė, kad dabartinė rinkimų tvarka, nors ir "labai biurokatiška", bet vistic "nėra nedemokratiška", o dabar sako, kad dabartinėje tvarkoje demokratiškumo per mažai!

(Bus daugiau)

Jefferson Thomas (dešinėje), vienas iš 9 negrų mokinių, kuris pirmą buvo įstojęs į Little Rock Central aukštesnę mokyklą, su savo tėvu, kuris jam padeda mokyti.

KITAIS ŽODŽIAIS...

Rašo IPOLITAS

Londono "Times" literatūros priedas recenzuoja Wenzelio Jaksch vokišką kalbą Stutgarte išleistą knygą "Europas Weg nach Potsdam", kuri įdomi ir lietuviai, nes svarsto seną gilų Europos skaudulį — jos tautinių mažumų persekiojimą ir nepripažinimą joms eilinių žmogaus ir peliečio teisių. Lietuvių deportacijos į Sibirą tolygios vokiečių išdeportavimui iš Čekoslovakijos Sudetų krašto, kurį Jaksch aprašo, nes abiejų politinis tikslas buvo padaryti kraštą "grynų", pašalinant galvosūkių, kurių valdonų protas nesugebėjo išspręsti.

Jaksch buvo žymus Sudetų krašto vokiečių socialistų partijos vadas Čekoslovakijoje. Jis pasuko prieš Hitlerį ir ėjo su čekoslovakų partija, kas buvo "tautos išdavimu" nacių suklaidintiems jo broliams. Pavardę lietuviai primena idomų kalbininką Jaksch ir mūsų Jaksch, ar sulietuvėję vokiečiai, ar suvokieję lietuviai? Pavarde, kaip kada, pavaizduoja tautines mažumas purtantį veiksnį: siekimą jas ištautinti.

Jaksch tiki trimis istorinėmis išvadomis: Austrijos-Vengrijos imperijos suskaldymas buvo antrojo pasaulinio karo priežastis; demokratija ir tautinis apsisprendimas esą neatkiriama dyvynukai; valsty-

bės vidaus gyvenime demokratija daugiau jam įrodė savo gerumą, bet tarptautinėje politikoje — dar ne. Autorius per 500 puslapių įrodinėja, kad Austrijos-Vengrijos imperija suskaldžiusi 1919 metų taikos sutarties neišvengiamai pasibaigę Potsdamo konferencija 1945 metais, kurios išdava buvo Maskvos įsistiprinimas Rytų Europoje.

Kaip lietuviai, nepriimtinas Maskvos istorikų teigimas, esą Lietuvos inkorporavimas į carų Rusiją buvęs "pažangos" žingsnis, taip, be abejonės, čekai, slovakai, lenkai, serbai ir rumunai vargu bepritaris vokiečių čekų socialistų Jaksch teigimui, esą vokiškoji santvarka Austrijos-Vengrijos imperijoje daug padariusi jos tautinių mažumų kultūrinei ekonominei pažangai. Jis tik li, kad laikui bėgant, jei ne imperijos hendravaldžių ventgrų dvarponių kietasprandis, kumas, sosto įpėdinio Ferdinando nužudymas ir Maskvos puoselėjamas panslavizmas, Austrija-Vengrija būtų išsivysčiusi į jos sudėtinių tautų federaciją. Sako, ir čekų Behešas 1907 metais nenorėjęs imperijos suskaldymo.

Suskaldymo pradžioje nenorėjęs ir JAV prezidentas Wilsonas. Tą įrodo Victor S. Mamatey savo knygoje "Uni-

ted States and East Central Europe, 1914-1918". Girdi, žinomus "14 dėsnių" (Rytų Europos tautų laisvės čarta) rėmė slaptas memorandumas, kur "machiavetišku gudrumu" sakyta: "reikia nacionalizmas kurstyti, bet nenueiti prie nuosaiikos išvados — Austrijos-Vengrijos imperijos suskaldymo". Prieš JAV karan įstojant, Wilsonas tikėjęs, karas baigsis abipusiu susitarimu ir todėl tikėjęs Austrijos vadus, kad jo "Taika be pergalės principas imperijos ribų nepažeis". Prezidento įtakoje Kongresas, karą Vokietijai bal. 1917 m. skelbdamas, skelbimą Austrijai-Vengrijai nudėslė iki gruodžio, nes Wilsonas tikėjo, kad austrai nuo vokiečių atsimesių ir pasirašysią atskirą taikos sutartį. Wilsonas, ir jo valstybės sekretoriai, Lansingas ir Colby, ilgai gyveno ir su "nedalomos Rusijos" idėja.

Mamatey taip pat galvojo, kad Rytų Europos tautoms reikėję, Austrijos-Vengrijos vieton, sukurti federaciją, kuri būtų ėjęs imperijos pareigas. Rytų Europa, sako, esanti Rusijos-Vokietijos tarpduriu ar priemonė, kuriai siauru nacionalizmui gyventi: pavojinga ir nenaudinga. Apie federaciją dažnai pakalba ir kiti. Jau daug rašalo šiuo klausimu išlieta.

Valandai primokius, tačiau, kažin ar ateityje tų tautų vadai turės daugiau drąsos ir išminties, negu turėjo Masarykas ir Beneš, ar Paderewskis ir Pilsudskis? Ar lietuviai su lenkais vėl nesusimintų dėl Vilniaus? Kažin, ar lietuviai, Klaipėdą atgavę ir Rytprūsius įgiję, leistų sugrįžti tuose kraštuose gimusiems vokiečiams? Ar lenkai priimtų atgal Neisse-Oderio sričių čekai Sudetų vokiečius?

CHILE RENKA PREZIDENTĄ

SANTIAGO, Chile. — Po karštos kampanijos Chilės gyventojai šį ketvirtadienį eina rinkti prezidento iš penkių kandidatų, kurie yra: 1) senatorius Jorge Alessandri, 62, remiamas liberalų ir konservatorių, 2) Luis Bossay, 46, senatorius, radikalų partijos kandidatas, 3) Eduardo Frei Montalva, 47, senatorius, nuo krikščionių demokratų partijos, 4) Salvador Allende Gossens, remiamas komunistų ir kitų radikalų grupių, ir 5) Antonio Zamorano Herrera, buvęs kunigas, išvilkts už politikavimą.

Niekad neklausykite tų, kurie apie kitus kalba blogai, o apie jus gerai.

Neskubėk užsakyti portretui rūmų, jei daiktininkai dar nesusidomėjo tavo veidu.

VYTENIS-AUSRYS

Repatriantai, jų kilmė ir jų rūšys

1. Kaip repatriantai 1940 m. pateko į Reichą ir kaip jie ten buvo rūšiuojami

Vis tenka, net iki šių dienų, girdėti nusiskundimų, o kartais net piktųjų priekaištų, kad menamai vokiečių mažuma Lietuvoje, buvo skriaudžiama. Tokių nuomonių esama repatrijavusių asmenų i Vokietiją tarpe, šiandien gyvenančių Vakarų Vokietijoje ir turinčių Vokietijos pilietybę. Nors šis reikalas, manau, neturi tokių aktualumo lietuvių požiūriu šiame krašte, tačiau jis Vakarų Vokietijoje, jau nuo pat tremties metų pradžios (1944 metų rudens) buvo aktualus ir pasireikšdavo kartais, ar tai iš vienos (lietuvių) ar antros (repatriantų) pusės, gana aštriai. Nors tie aštrumai, laikui bėgant, vis mažėjo, nes gyvenimas juos lygina vienos ar antros pusės nenaudai (lietuviams ar vokiečiams), bet jie vis dar nėra galutinai išnykę ir, kaip atrodo, dar greitai neišnyks. Tais tatsumetimais ir norėčiau pasisakyti, kiek tai įmanoma laikraščio skiltyse, paimant dmesin, kad klausimas, kuris tampriai rišasi su lietuvių bei jos išlaikymu, yra gana platus.

Šiandieninių repatriantų kilmė ir jų ypatinga padėtis Vaki Vokietijoje yra iškilusi iš vokiečių tautybės mažumos Lietuvoje prieš II pasaulinį karą to laiko ypatingų politinių sąlygų dėka. Pagal 1939 metų rugpjūčio mėnesio 23-čios dienos Molotovo - Ribbentropo sutartį ir prie jos dviejų papildomų slaptų protokolų (1939 m. rugpjūčio mėn. 28 d. ir 1941 m. sausio mėn. 10 d.) Reichas atsakė savo interesų Lietuvoje ir tuo būdu Lietuva tapo sovietų interesų sritimi. To rezultate Sovietų vyriausybė sutiko išleisti iš Lietuvos (iš savo įtakos zonos) visus vokiečių kilmės gyventojus i Trečiąjį Reichą. Tuo pagrindu ir buvo vežami 1940 metais Lietuvos vokiečių kilmės gyventojai i Hitlerio Vokietiją. Iš Lietuvos buvo išvežta apie 40,000 žmonių, — vokiečių, o taip pat ir lietuvių, kurie sugebėjo įrodyti, kad jų kilmėje yra vokiečių kraujo priemaišų...

Visi šie asmenys Reiche buvo patalpinti stovyklose; kiekvienas jų atskirai iširtas (atiktas buvo vadinamasis "Durchschleusung") ir, pagal kiekvieno tinkamumą vokiškiems reikalams, išduota pasas su atitinkamu įrašu. Pavyzdžiui, gavęs pasą be jokio priesašo buvo pripažintas tinkamu vokiečiųbei puoselėti rytuose. Toks galėjo grįžti i rytus, savaime aišku, i Lietuvą. Su įrašu "Nur für das Alt-Reich

gültig" — privalejo pasilikti, kaip patį įrašas parodė, senajame Reiche. Mat, paskarasis repatriantas buvo nevisiškai tinkamas vokiečiųbės reikalui. Taip suskirstyti pagal savo kvalifikacijas bei tinkamumus buvo išsiuntinėti i darbus, o mobilizacinio amžiaus jaunimas — repatriantų sūnūs, jungti i karo mašiną, daugiausia "savanoriais" i SS dalinius, pakisiant jiems pasirašyti tam tikrą lapą, neat-siklausiant jų asmeniškų sutikimo...

Zinoma, tuo metu niekas nedrįso prieštarauti galingojo Trečiojo Reicho darbų metodams, o jei ir pasitaikė viena kita išimtis, tai ji buvo tuoj pat "panaikinta". Tokiu būdu repatriantų laikai labai greit pateko i karo lauką (daugelis i rytų frontą) ir daugelis jų paguldė ten savo galvas...

Vyresnieji, kurių pasuose nebuvo jokio priesašo, 1941 metų bėgyje, pasistūmę Reicho armijai toliau i rytus (už Lietuvos sienų), grįžo atgal i Lietuvą; k. a. buvę Lietuvos valdininkai, karininkai ir inteligentai. Čia jie gavo vietas okupacinėje Reicho administracijoje. Ūkininkai grįžo i savo paliktus ūkius, iš kurių tuoj buvo iškelti rusai, kurie buvo ten pirmosios sovietų okupacijos metu įsodinti. (Kolūkiai pirmosios sovietų okupacijos metu 1940—1941 metais dar nebuvo Lietuvoje įsteigti).

Pastarieji, Lietuvon sugrąžinti repatriantai, sudarė Lietuvos ribose (lietuvių tautos šeimose) privilegijuotą luomą. Repatriantai ūkininkai, savo ūkiams atstatyti ir pagerinti, gavo nemokamai miško (mokėdami tik simbolinį 20 Pfeningų mokestį už miško orderio išrašymą); leidimams ūkio mašinoms įsigyti, korteles rūbams, avalynei bei kitokiems daiktams, kurių tegalima buvo gauti tik specialiai įsteigtose Lietuvoje vokiečių krautuvėse. Lietuviai ūkininkai viso to neturėjo... Žemės ūkio rekvizicijų kiekiai naujai įsikūrusiems savo ūkiuose repatriantams buvo žymiai žemesni už lietuvių ūkininkų, o neišpildžius ir tų pačių rekvizicijų, jie nebuvo taip smarkiai baudžiami, kaip lietuviai...

Inteligentai (repatriantai) užėmė vietas okupacinėje Reicho administracijoje, nusavintose žydų imonėse, o taip pat ir paliktose lietuvių, kurie pabėgo nuo bolševikų i Vokietiją ir kuriems vokiečiai, kaip nepatikimiems Trečiajam Reichui, uleido grįžti i savo namus. Repatriantai buvo prilyginti Reicho vokiečiams ir turėjo tas pačias privilegijas kaip ir Reicho vokiečiai: didesnes maisto, rūbų, avalynės normas; galėjo lankytis vokiečių sveikatinėse, klūbuose, — žodžiu, naudotis visomis tomis privilegijomis, kuriomis naudojosi vokiečiai bei jų armija Lietuvoje.

Nekalbant apie sugrąžintus repatriantus ūkininkus, kurie mano žinomas, daugumoje buvo lojalūs lietuviams ir nevsi darė žalos savo kaimynams — lietuviams ūkininkams, nes jų buvo daug ir lietuvių kilmės (apie tai — vėliau), negalima tačiau nesuminėti "inteligentų" repatriantų, apie kuriuos to pačio, kaip ir apie repatriantus ūkininkus, negalėčiau pasakyti. Daugumas jų, tarnaudami vokiečių įstai-gose, tapo vokiečių patikėtiniais. Pažinodami sąlygas ir žmones, jie teikdavo vokiečiams informacijas, kurių dėka neviename lietuviui teko pakliūti i kalėjimą, būti išvežtam į koncentracijos stovyklas (Auschwitz, Dachau, Stuthof ir kitas) ir ten bekankinamam sulaukti mirties arba nužudytam žiaurios vokiečio - nacio rankos.

Anuo metu vokiečių okupacinėse įstai-gose tekdavo lietuviams sutikti pažįstamus repatriantų pareigūnų, anksčiau buvusių Lietuvos valdininkų ar karininkų ir, dėl jo laikysenos lietuvių atžvilgiu, labai nusi-sivilti. Tenka tačiau suprasti, kad toks repatriantas pareigūnas, būdamas žiaurios nacių okupacinės valdžios tarnautojas, negalėjo rodyti daug palankumo lietuviams, (ir manau, niekas iš jo to ir nereikalavo).

(Bus daugiau)

Britų profsąjungininkų portretai

1. Frank Cousins

Tik su stiprių tenka smarkiai kovoti. Britų profesinių sąjungų vadovų tarpe bene stipriausias yra Frank Cousins. Gal ir ne vien dėl to, kad jį smarkiausiai puola konservatoriai, išvaidindami kairiuoju agitatorium profesinių sąjungų judėjime (o pačioje jo profesinėje sąjungoje yra nemaža tokių, kurie galvoja, kad jis per mažą dar paprašo, kai tenka ginti savo sąjungos narius). Čia yra ir kitų priežasčių. Cousins vadovauja sąmoningiausiai ir stipriausiai vadinamajai susisiekimo darbininkų prof. sąjungai, sukurtajai ir sucentruotajai dar Ernesto Bevino. Tai teikia stiprybės ir pačiam Cousins. Be to, Cousins turi labai aiškias pažiūras į profesinių sąjungų ir Darbo Partijos santykius ir uždavinius. Jam profikė jo sąjunga ir Darbo Partija yra vienas ir tas pats. Kas Darbo Partijos laimima įstatymų reikalu parlamente (sąksim, padidindamos pensijos), tai yra kartu toks laimėjimas, kuris išeina į naudą jo nariams ar jų šeimoms. Jeigu profesinei sąjungai pasiseka išsirutinti didesnius atlyginimus, tuo pagerinamas pragyvenimas tūkstančių šeimų, kurių likimas rūpi ir Darbo Partijai.

Jis yra buvęs angliakasy ir sunkvežimio šoferis, o dabar vadovauja 1,328,000 narių turinčiai susisiekimo darbininkų profesinei sąjungai, kurion yra su-

sibūrė ne tik uostų darbininkai ir sunkvežimio vairuotojai, bet ir dalis metalo darbininkų. Tai yra sąjunga, kuri savo metu buvo sąmoninga ir vieninga ir dėl to yra nemaža laimėjusi. Gavęs jos pasitikėjimą, Frank Cousins jau yra jai pridėjęs taip pat naujų laimėjimų.

2. Sir Tom Williamson

Tai bendrinės ir savivaldybės darbuotojų profesinės sąjungos vadovas, daug kuo besiskirias nuo Frank Cousins. Tai stiklo darbininko sūnus iš Lankasiro. Kai kas mano, kad jo kilimo vieta bus padariusi jam įtakos, jog jis iki šiai dienai tebėra atsargus ir kraštutinumų nemėgstantis žmogus.

Baigęs pradžios mokyklą, jis pasuko į profesinį judėjimą. Jo tėvas buvo profesinių sąjungų darbuotojas Liverpulyje, tai ir sūnus ten pradėjo karjerą. Pirmojo didžiojo karo metu sukląstojęs dokumentus, kad galėtų įstoti į kariuomenę, po karo jis grįžo į Liverpulį ir ten ne tik dirbo, bet kartu net 8 metus lankė vakarinius kursus, kuriuose padėjo sau stiprius pagrindus būsimajam darbui. Ten jis išėjo pramonės ir socialinę istoriją, psichologiją, ekonomiką, vietinio ir centrinio valdymo dalykus. Manoma, kad tie mokslai bus dar pastiprinę jo atsargumą.

Savo atsargumą jis grindžia tikėjimu, kad profesinėms sąjungoms valstybės gyvenime

tenka tokia pat didžiulė atsakomybė, kaip ir rūpestis savo nariu. Dėl to jis paskutiniojo skėmingo metalistų streiko metu neišlaikė iki galo ir prieš kitų vadovų valią su savo pažiūros šalininkais balsavo, kad reikia baigti streiką. Jo nusistatymas kilo iš tos pažiūros dėl profesinių sąjungų atsakingumo valstybės gyvenime.

Jo profesinės sąjungos svoris šiek tiek mažesnis, negu Cousins. Vis dėlto jis profesinių sąjungų konferencijoje naudojo 800,000 balsų, o Darbo Partijos konferencijoje 650,000.

3. William John Carron

Jo asmenyje prieš metus Mišrioji Metalistų Prof. Sąjunga išrinko sau mažiau, rodos, žinomą ir ginėtiną figūrą, kaip pirmą. Šis apskritaveidis, nuolat besišypsas žmogus pats vienas sprendžia labai atsakingus reikalus; kai jo sąjunga prieš šešetą mėnesių paskelbė streiką, Carron po kiek laiko sustabdė jį, jau turėdamas įrodymų, kad dalinai laimėta. Už tą žygį Carron puolė net ir jo šalininkai. Streikas vyko kaip reikiant, ir atrodė, kad laimėjimas visiškai užtikrintas. Dėl to Carrono žygis dar ir dabar vis tebeginčijamas ir dar negreit bus užmirštas. Dalis jo profesinių sąjungų vadina jį tiesiog išdaviku. O istorija buvo tokia. Dalis darbininkų buvo už tai, kad reikia mesti streiką ir grįžti į darbą. Kai susirinko to reikalo spresti vyriausioji valdyba, trys buvo už grįžimą, trys už streiką iki visiškai laimėjimo. Tada Carron, kaip pirmininkas, savo balsą atidavė už grįžimą darban.

Tai tik vienas ryškiausių jo savarankiškumo ir drąsos pavyzdžių. O Carron iš viso sunku kaip nors apibūdinti. Jei jis kam nors pasitiki, tai tik saviesiems bendradarbiams ir pats sau. Sunku taip pat padaryti jam kokios nors įtakos. O jo ir jo sąjungos drąsos užtenka turėti savo atskirą nuomonę dėl tų planų, kuriuos Darbo Partija yra paruošusi nuosavybės socialinio reikalo.

Jis yra katalikas ir dėl to nemažai kritikuojamas. Gimęs yra 1902 m. Hullyje, pradėjęs savo gyvenime darbininko stažą, dirbęs savo prof. sąjungos skyriuje pirmininku ir sekretorium. Profesinių sąjungų generalinė tarnyba atėjo tik 1954 m.

4. Sir Alfred Roberts

Tai verpėjų ir audėjų vyriausiasis atstovas, tam tikra prasme šiek tiek panašus į Carroną. Tik jis lėtesnis už Carroną, o abu juos sieja įsisauginimas profesinių sąjungų atsakingumo valstybėje. Kai paskutinįjį kartą susitikavo laivų statybininkai ir metalistai, jis kritikavo jų vadus, sakydamas, kad jie užsimiršta, jog tai nėra privati kova, nes į ją įtraukiamas visas kraštas.

Profesinių sąjungų vadovybėse jis dirba jau per 30 metų. Jo palinkimas naudotis statistikomis, rūpintis sąskaitybomis galėtų sudaryti įspūdį, kad Roberts yra už atsilikimą. Toks įspūdis būtų klaidingas. Tai žmogus taip pat, kuris yra prastas kalbėtojas, bet patraukia savo nuoširdumu, ir reikalo supratimu. Tai pagaliau kietas riešutas, kai susėda už stalo darbuvių ir darbininkų atstovai, bet jo kietumas baigiasi, kai reikia las jam paaiškėja. Tai žmogus, kurio pažanga kaip darbininkų atstovo tekstilės pramonėje siekia tarpais toliau, negu darbuvių.

Generalinėje prof. sąjungų taryboje jis yra nuo 1940 metų. Yra taip pat vienas Anglijos Banko direktorių. Jis palaiko stiprius ryšius ir su tarptautiniu darbininkų judėjimu ir kasmet dalyvauja Ženevoje vykstančiose tarptautinėse darbo konferencijose.

Nėra jis per daug įtakingas ar populiarus, bet tai atrodo, ir nesiekia. Jo įtaką ir asmeninę iškilimą, atrodo, mažina ir jo pažiūra, kad profesinių sąjungų judėjimas nėra atskirų asmenų prasišverimas, o paprastai visų dirbančiųjų reikalas.

5. Edward J. Hill

Jam tenka vadovauti pačiai drausmingiausiai britų profesinei sąjungai — laivų statytojams ir kitų artimų specialybių darbininkams. Jei kai kur streiko metu dar reikia eiti darbovietą saugoti nuo streiklaukių, tai laivų statytojai ir kiti Hill vadovaujamieji streiko metu sėdi namie.

Si profesinė sąjunga nėra nei iš pačių svarybių, o vis dėlto visam judėjime ji turi didelio svorio. Žmonių joje mažiau kaip 100,000, bet čia daug reikšia ir tas visagalis drausmingumas, ir tos darbo sritys, kuriose dirba jos nariai, ir pagaliau pats jos

Hipnotizmu užmigdyta, apendicitas pašalintas

Slaugė Miss Catherine Freyre iš 25 N. Austin, tarnaunanti pas daktarą Oak Parke, buvo sėkmingai operuota be jokių anestetizacijos priemonių, vien tik ją užmigdžius hipnotizmo miegu. Apendicito operacija St. Joseph Mercy ligoninėje, Auroroje, truko 1 valandą ir 15 minučių ir pažadinta pacientė jautėsi, kaip iš gilaus miego prikelta. Jos daktaras ją prieš tai buvo užhipnotizavęs 6 kartus, norėdamas būti tikras, kad beoperuojant neatsibūs. Miss Freyre sakosi jaučianti kuo puikiausiai ir neturinti jokio nemalonumo, kaip tai yra po operacijos, daromos su narkozų pagalba. Amerikos medicinos draugija sako, kad hipnotizmas yra jau plačiai vartojamas operacijose, darant tonusilektomiją, cezarinį skrodimą ir traukiant dantis.

Vaikas pabaisa

Jerrey Bruce Dale, 13 metų vaikas iš Skokie, kurs rugpiūio 18 d. švėčio šautuvu nušovė savo motiną ir dabar yra tardomas, pasirodė buvęs vagis ir vandalas.

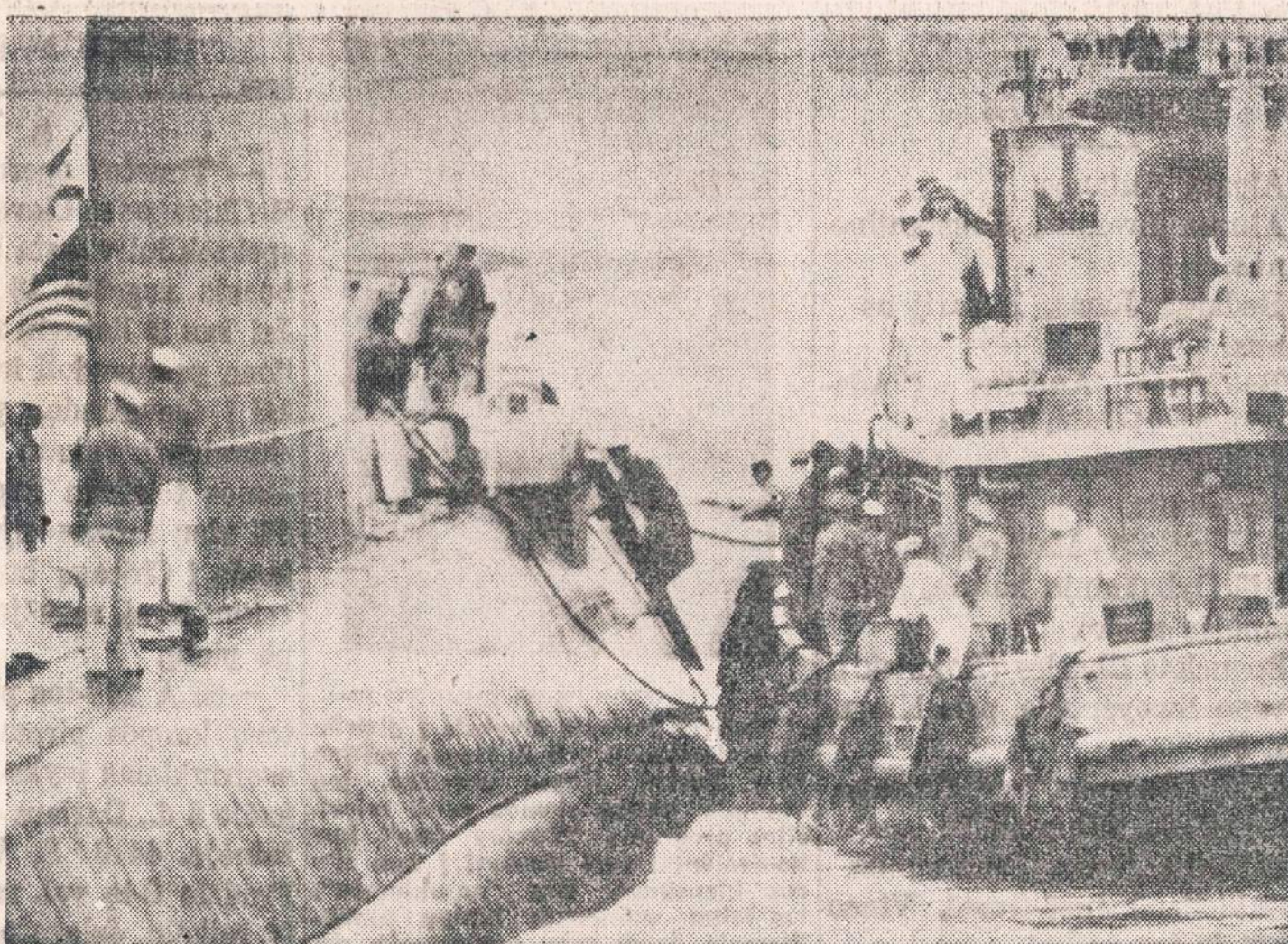
Du Niles paaugliai prisipažino policijai, kad balandžio 29 d. jie padėjo Jeffry Dale apiplėšti vieną įstaigą. Dale išdaužęs langą, įlindęs vidun, ten sudaužęs kėlmą įmanymams ir pavogęs daiktų ir drabužių už \$ 1,200. Prieš Jeffry jau įteikta 18 naujų skundų dėl vandalizmo, daugiausiai langų daužymo ir radio antenų draskymo. Tuos nusikaltimus jis padaręs ketvirtadienį vakarais tėvams pasisakydamas einąs į skautų susirinkimus.

vadovas Hill su panašiais į jį padėjėjais ir artimais talkininkais. Žmonės visiškai pasitiki juo, nes jis kalba atvirai, ir be baimės ir niekada neužmiršta tų žmonių, kuriems jis vadovauja. Tas rūpestis savaisiais žmonėmis yra jam viskas. Dėl jo jis ne kartą buvo įsigijęs prieš net profesinių sąjungų taryboje, bet jis vis tiek nepajudinamas.

Net ir pačioje jo sąjungoje yra žmonių, kurie kiekvieną progą išnaudoja jam nuversti, bet jis yra tartum pačios sąjungos tradicinė viršūnė.

"Darbininkų Balsas"

Darydami gera, mes pasiaujame.

Admirolas Hyman Rickover, vadinamas atominio laivaių "tėvas", tikėdamas jį grįžtant iš tolimos pergalingos kelionės aplink pasaulį.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.
Trečiadieniais nuo 10 iki 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefon: PROspect 8-3229
Rezid.: telefon: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3149 WEST 63RD STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-9. Iktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
Rez.: 3241 WEST 66TH PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71ST STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; Antrad. nuo 1-5, Treč. ir Šeštadienį uždaryta.

DR. JONAS G. BYLA
FRontier 6-0304 — RAndolph 6-1190
Nervų - smegenų ligos, chirurgija
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
Konsultacija tik susitarus.

Ofiso telefon: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEVERly 8-2244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8-30 val. vakaro.
Šeštadienį nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71ST STREET
Valandos: 1-3 po p. ir 6-8 val. vak. kasdien. Šeštadieniais 1-4 po p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuviai Gydytojai)
2500 WEST 63RD STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

Grovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49TH CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val.
Trečiadienį ir šeštadienį 10-12 val.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Rezidencijos: PROspect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2454 WEST 71ST STREET
(71-oji ir Campbell Ave.)
Ofiso tel.: HE 4-1202 arba RE 7-9700
Valandos: pirmad., ketvirtad. ir šešt. 1-4 val. p. p.; antrad. ir penkt. 6-8 v. v. Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71ST STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet, 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949 — Namy CE 3-7786

Ofiso telefon: CLiffside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47TH STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šeštad. 2-6 val. po pietų.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 3-8.
Treč. šešt. ir sekm. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namy telefon: PROspect 6-1930

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Atostogos nuo rugp. 22 d. iki rugsėjo 3 d. Esant reikalui ligoninėi tesikreipia pas dr. Budrius ar dr. Val. Laboka.
5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— WEDNESDAY, SEPT. 3, 1958

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71ST STREET
Kampus 71st ir Campbell Ave.
Ofiso telefon: HEMlock 4-2123
Rezid.: telefon: GIBson 8-6195
Valandos: pirmad. ir ketv. nuo 5 iki 9 val. vak., antrad. ir penktad. nuo 1 iki 5 val. popiet, šeštad. nuo 2 iki 4 val. popiet, trečiadieniais uždaryta.
Tel. ofiso ir rez.: PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaskevičius
(VASKEVIČIŲ)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

C. Z. VEZELIS
4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2244
Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.
Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31ST STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba Koloms (Arach Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TEHNIKOS LAB.
2850 WEST 63RD ST., CHICAGO 29, ILL.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 S. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Keičia Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35TH STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę aki pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja 39 metų.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 10:00 val. ryto iki 8 val. vakaro.

PERKRAUSTYMAI MOVING
Leidimai — Pina apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERNAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

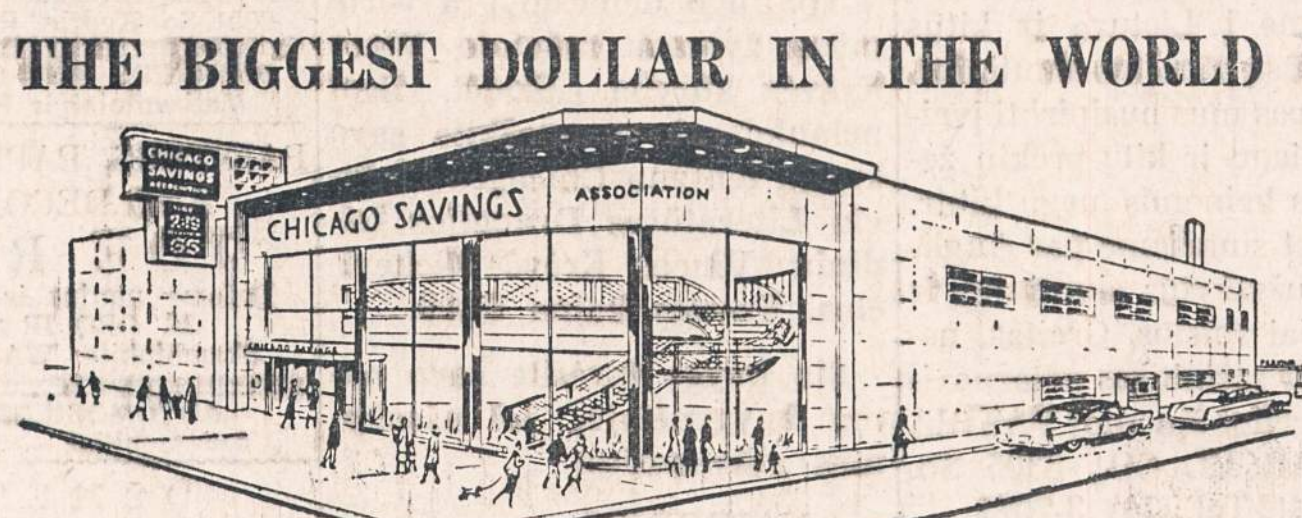
GRADINSKAS
Vasaros patogumui
nešiojami VESINTUVAI
nuo 30.00 DOLERIŲ.
DUODAM ISSIMOKETINAL
PRIMAM SENUS • TAI SOM
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

STANKUS Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus
gyvenamųjų ir prekybos pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš
300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonas:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lithuania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. 102-3 FM MC.
Kasdien nuo pirmadienio iki
penktadienio 10-11 val.
Ryte: šeštad. nuo 10:30-11 val.
Sėkmadienį 8:30-9:30.
VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue
Tel.: GROvehill 6-7575
Chicago, Illinois
ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtad. nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį atdara nuo 9 iki 2 val. po pietų.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik tiktai saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių prieinamos sąlygoms morkčių paskoloms perkant, statant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant tūkamy nuosavybių darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtas virš \$26,000,000.00

Jono ir Ernos Juozapaitių vestuvės

Seštadienį, rugpjūčio 30 dieną Ziono Ev. Liuteronų Lietuvių parapijos bažnyčioje buvo su-
tuokti Jonas Juozapaitis ir Er-
na Česnaitė. Jonas studijuoja
teologiją, o Erna eilę metų grie-
dojo Ziono parapijos chore, o
paskutiniuosius metus pasižymėjo
kaip gera solistė. Sutuokimui ap-
ieigos buvo pradėtos iškilmingu
įžangos chorale, kurį vargonais
grojo Manius Motiekaitis. Para-
pijos orkestras, vadovaujamas
Adolfo Balandžio, pagrojo dvi
giesmes ir vieną chorale. Klau-
sas Mikalaitis skambino in-
strumentu pagrojo "Pažįstu
Viešpatį", o trūbonomis duetu ir
vargonais pritarant pagrojo
jaunąjį brolis Jurgis ir Valte-
ris Hesas. Parapijos choras, va-
dovaujamas Juozo Mielio, su-
giedoją "Kelonėj" ir "Man rei-
kia vis Tave". Pakviestas so-
listas svečias atliko tris solo
giedojimus geru įsijautimu. Ku-
nigas J. Paupešas savo pamokslu
pažymėjo Jozuvos iškilmingai
duotąjį priesaiką tarnauti Vieš-
pačiui, kuris laimina kas duo-
dasi Jo tikslams laiminamas.
Bažnyčioje ir vestuvėse vakarie-
nė dalyvavo apie 200 žmonių.
Vakariene metu orkestras su-
grojo daug gražių chorų, pia-
ninu gražiai paskambino jauna
Mikeraitytė iš Hamiltono. Jau-
nieji vestuvėse praga gavo daug
vertingų dovanų. Jaunavedžiai
išvyksta į Springfieldą, kur Jo-
nas tęs teologijos mokslus, o
Erna tęs savo darbą banke. Er-
nos tėvai, Petras ir Urtė Česnai
gyvena Čikagoje, o Jono tėvai
Mikė ir Elzė Juozapaitiai gyve-
na Waukegane. Abi šeimos
turi daug čia Čikagoje gyvenan-
čių giminii. Vestuvėse dalyva-
vo ir svečiai iš New Yorko, Ha-
mltono ir kitų miestų. — J. S.

Bemėdžiojant vienas peršovė čikagietį

Billy Mayo, 28, iš Chicago
buvo peršautas bemėdžiojant
pereitą pirmadienį arti Lowell,
Ind. Lake apskr. Šerifo padėję-
jas William Lekas pasakė, kad
Mayo peršovė tūlas Earl Wil-
liams, 35 metų, kurs šovęs į vo-
verę, o pataikęs į žmogų.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra lai-
kas tinkamai
įrengti savo
namą vasarai
ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies
stoko lentų ir namams medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMAI.

MIDLAND

PER 40 METU
VISU LIETUVISKU
KOLONIJU
SAUGIAUSIA IR
PILNIAUSIA
TAUPYMO
BENDROVĖ

Savings and Loan
Association

**Mes mokame
Aukštą
Dividendą**

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

**Visuomet mokėjome aukštus dividendus
DABAR JUOS DAR
PADIDINOME**

1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME IVARIUS PATARNAVIMUS VELTUI.
Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus.
VISOS SĄTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 WEST 47th STREET LAFAYETTE 3-1083
B. R. PIETKIEWICZ, prez. E. R. PIETKIEWICZ, sek. ir adv.
Darbo valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 9 iki 8 val. vak.; antradienį,
penktadienį, nuo 9 iki 5; trečiadienį, uždaroma, o šeštadienį, nuo 9 iki vidurdienio.

**TIK PREKIAUDAMAS SUKURIA DIDŽIAUSIAS
VERTYBES IR GERESNĖ ATEITĮ.**

Sėkmingai veikianti septyniolika metų pelninga prekybinė importo ir
gamybos lietuviška akcinė bendrovė su išimtinomis pardavimo teisė-
mis Kanados rinkoje pagedauja sąžiningu dalininkų-akcininkų (šerinin-
ku) nuo \$5,000—\$20,000 akcininkų kapitalu su tikslu praplėsti prekybą
Amerikoje. Pasiūlymus prašoma siųsti:

ATLANTIS EXPORT - IMPORT LIMITED
3 BORDEN STREET, TORONTO, CANADA

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Darbo Dienos savaitgalį užmušta arti 400 žmonių

Pirmadienio vakare, mažiaus-
iai 30,000,000 automobilių vi-
sose JAV grįžtant iš savaitgalio
išvažiavimų, trafiko nelaimių
skaičius žymiai padidėjo. Iki an-
tradienio ryto surinktomis ži-
niomis, automobiliais užmušta
395 žmonės ir 108 žmonės prigė-
rė besimaudydami.
Illinois valstybė 22 užmuštųjų
skaičiumi atsisotjo antroje vieš-
toje, tuojau po Kalifornijos, kur
užmušta 44 žmonės. Kaimynai,
—Indiana užmušė 12, Michigan,
—5 ir Wisconsin 16 žmonių. Cook
apskirtyje užmušta 5, trys Chi-
cagos mieste. Nacionalė trafiko
saugumo taryba pranašavo, kad
per Darbo Dienos savaitgalį žus
420 žmonių, taigi su prigėru-
tais ta skaitlinė beveik jau pa-
siekia.

Cook apskritį užmušta 303 žmonės

Iki pereito sekmadienio vidur-
nakties Cook apskritį nuo metų
pradžios trafiko nelaimėse už-
mušta 303 žmonės, iš kurių 186
Chicago mieste, kur per tą patį
laiką 25,798 žmonės buvo su-
žeisti.
John Bartus, 72 metų, iš 734
E. 92nd st., kurs rugpjūčio 24 d.
buvo pravažiuojančio automobi-
listo sužeistas, mirė Illinois Cen-
tral ligoninėje.

Paskutinė mokesčiams mokėti diena

Praneša, kad paskutinė diena
nuosavybės (real estate) mokes-
čiams sumokėti yra ši trečiadien-
is, rugsėjo 3 diena. Nuo šios
dienos teks sumokėti po 1%
baudos kiekvieną mėnesį nuo
nesumokėtos sumos.

Mokslų Muziejų lanko

Siemet Chicago Mokslų Mu-
ziejų aplankė 6% daugiau, kaip
1957 metais, kuomet jų aplankė
2,366,681 žmogus. Apskaičiuota,
kad iš 49,793 lankytojų 48,791
buvo iš 2,787 kitų miestų. Kiti
buvo iš 57 karštų.

Lietuvos Gen. Konsulato New Yorke paieškomi asmenys

Aluzas Antanas.
Aluzas Bronius, Konstantino
sūnus.
Badaras Jonas, Zakarijaus
sūnus.
Balčiūnas Andrius ("Ada-
sius"), iš Žiezmarų vals.
Baliukas Antanas ir Juozas,
Mato sūnus.
Bielevičiūtė - Malžinskienė Ie-
va, iš Dybakalnio kaimo, Mari-
jampolės apskr.
Boguckas Charles (Bogutski),
gyveno Swoyerville, prie Kings-
ton, Pa.
Ciapas Antanas, gyv. Chicago,
Ill., 4343 So. Whipple St.
Dikšaitis Jonas, Jono sūnus.
Gaidelienė Juzė-Gustė, Vinco
duktė ir jos vaikai.
Gavėnas Vincas, Vinco sūnus.
Gricius Antanas ir Steponas,
Jono sūnus, gimę Seidvario kai-
me, Šaukėnų vals., Šiaulių aps.
Grimelis Pranas.
Gruišius Kazimieras, Petro
sūnus, kil. iš Telšių apskr., Ge-
lindienų kaimo.
Jonikas Vincas, Antano sūn.,
gimęs Montvydų kaime, Luokės
vals., Telšių apskr.
Juočerytė - Endzelienė Petro-
nelė, Antano dukterė, gyv. New-
ark, N. J., 80 Pulaski St.
Kemerienė Genovaitė.
Ketvirtas Vladas.
Krukonis Rokas, iš Vilniaus
Rėdybos, Merkinės val., Druski-
ninkų kaimo.
Kuprienė Ona, Anupro dukterė
ir Kuprys Augustas.
Latvat George ir Meta ir vai-
kai, atvykę Kanadon 1951 me-
tais, gyvenę Nelson, B. C.
Lebedžiūtė-Aukščiūnienė Ona,
iš Gincionių km., Seirijų vals.
Liepikas Kazimieras, Jurgio
sūnus.
Lotinskas Vytautas, Antano
sūnus.
Melulis Jurgis ir Elzbieta.
Mikštas Albonas, Antano sūn.
Mumkevičienė Ona, Antano
duktė.
Okanas Jurgis, Jokūbo sūnus.
Pietarytė Ieva ir Veronika, iš
Triobiškių km., Marijampolės
apskr.
Podžiukas Vladas, Antano
sūnus.
Radzevičius Motiejus, Tamo-
šiaus sūnus, iš Ragošių (Radzi-
čių) kaimo, Seinų apskr.
Revotas Jonas ir Mataušas,
Jono sūnus.
Šatkauskaitė-Grincevičienė Ju-
zefa (Szatkowska-Grinciewicz),
kil. iš Lietuvos, gyv. Detroit,
Michigan.
Skrabulytė - Ražukienė Ieva,
vyras Ražukas Feliksas, vaikai
Ona, Petras ir Vaclovas.
Sprainytė - Petraitienė Elza-
Liza, gyv. Tauragės apskr., Pa-
šešuvio kaime.
Staškauskas Boleslovas, Anta-
no sūnus, gimęs Telšių mieste,
Luokės skresgatvis Nr. 4.
Staigaitis Juozas, gimęs Op-
šrutėlių km., Vilkaviškio aps.

Amerikos Legiono parada ir konvencija

Darbo Dieną per kiaušį dieną,
pirmadienį, miesto centras aidė-
jo nuo suvažiuosiu legionierių
paradų, kurie prasidėjo 10 val.
ryto ir tęsėsi be pertraukos iki
8:30 val. vakaro, parados jant
apie 60,000 dalyvių su vėliavo-
mis, orkestrais, vežimais ir
kiekvienam dalyviui kitokiomis
uniformomis. Paradų žiūrėjo
šimtai tūkstančių. Nuo antradi-
nio legionieriai pradeda savo 40
konvencijos darbą.

Trafiko saugumo reikia vaikus mokyti iš jauno

Chicago Motor Club pataria
tėvams pamokyti vaikus tra-
fiko saugumo prieš pradėdami
vaikščioti į mokyklą. Įkalti
vaikams, kad išlipę iš autobu-
so palauktų, kol tas nuva-
žiuos ir tik tuomet eitų skersai
gatvę; einant skersai lai-
kytis baltose juostose, akilai
žiūrėti žalių šviesų ir saugotis
sukimą darančių automobilių.
Niekomet neiti skersai gat-
vės viduryje ir klausyti poli-
cijos ir trafiko tvarkdaryų nu-
rodymų.
Tikrasis meno teisėjas neiš-
veda taisyklės iš savo skonio,
o auklėja savo skonį taisyklė-
mis, kurios išeina iš dalykų
esmės. Lessingas

VESTUVĖS IR VISOMS KITOMS PROGOMS

1. Visas puošniausias vokiečių
kristalas didžiausiu pasirinki-
mu, bavarų porcelanas atpigini-
tomis beveik iki japonų porce-
lano kainomis.
2. Abi naujosios dabar Lietu-
voje įgrotos ir įdainuotos LP
plokštelės, šaliapino ir Dono ka-
zokų choro įdainavimai ir visa
klasikinė muzika plokštelėse.
3. Šveicariški laikrodžiai, gin-
taro puošmens, vokiškos auksos
plunksnos, vedybiniai ir kitoki
žiedai, kultūriniai perlai ir kiti
kiti moterims papuošalai.
4. Rašomosios mašinėlės, sta-
lo sidabras, dekoratyvinės (ir
Hummel) figūros, visos lietu-
viškos knygos, odiniai albumai,
manikūriniai ir kt. setai ir da-
ugybė kitokių dovaninių prekių.

Visa dideliu pasirinkimu, ne-
aukštomis kainomis TERROJE,
3333 So. Halsted St., Chicago 8,
Ill. Tel.: LA 3-0427.

Herbert Stemple atvyksta į distrik-
to prokurorą Frank S. Hogan raštinę
New Yorke. Hogan pareiškė, jog
Stemple, išeikęs skundą prieš televi-
zijos programą "Twenty One", kur
kontestantai turi atsakyti į tam tik-
rus klausimus. Kas "nesuklumpat",
tas laimi stambokas pinigų sumas.
Stemple, kuris toje programoje da-
lyvavo kaip kontestantas, tvirtina,
jog jam buvę pasiūlyta "pralaimėti".

Strišauskas Jurgis, Jurgio sū-
nus.
Vaitulionis Vincas.
Varnauskas Petras, Jono sū-
nus, gimęs Palevenės parap.,
Rudikų kaime.
Vinkauskas Stasys, Juozo sū-
nus, gyv. Kaune.
Žičkus Tamošius, Vinco sūn.
Židonis Petras ir Vincas, My-
kolo sūnus.
Žilytė Irena.
Žiura Stepas ir Vincas.
Ieškomieji arba apie juos ži-
nantieji maloniai prašomi atsi-
liepti:
Consulate Gen. of Lithuania,
41 West 82nd Street,
New York 24, N. Y.

Amerikos Legiono parada ir konvencija

Darbo Dieną per kiaušį dieną,
pirmadienį, miesto centras aidė-
jo nuo suvažiuosiu legionierių
paradų, kurie prasidėjo 10 val.
ryto ir tęsėsi be pertraukos iki
8:30 val. vakaro, parados jant
apie 60,000 dalyvių su vėliavo-
mis, orkestrais, vežimais ir
kiekvienam dalyviui kitokiomis
uniformomis. Paradų žiūrėjo
šimtai tūkstančių. Nuo antradi-
nio legionieriai pradeda savo 40
konvencijos darbą.

Trafiko saugumo reikia vaikus mokyti iš jauno

Chicago Motor Club pataria
tėvams pamokyti vaikus tra-
fiko saugumo prieš pradėdami
vaikščioti į mokyklą. Įkalti
vaikams, kad išlipę iš autobu-
so palauktų, kol tas nuva-
žiuos ir tik tuomet eitų skersai
gatvę; einant skersai lai-
kytis baltose juostose, akilai
žiūrėti žalių šviesų ir saugotis
sukimą darančių automobilių.
Niekomet neiti skersai gat-
vės viduryje ir klausyti poli-
cijos ir trafiko tvarkdaryų nu-
rodymų.
Tikrasis meno teisėjas neiš-
veda taisyklės iš savo skonio,
o auklėja savo skonį taisyklė-
mis, kurios išeina iš dalykų
esmės. Lessingas

PAMOKOS

Anglų kalbos.
Pilietybės.
Prekybos teisių
Stenografijos
Mašinėlės rašymo
Pamokos vyksta vakarais ir dien-
omis tris kartus savaitėje: pirmadi-
nį, trečiadienį ir penktadienį.
Amerikos Lietuvių Mokykla
816 West 33rd Place
Chicago 8, Illinois

Siunčiame siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus

Jei neturite savo siuntinių, tai
pas mus gausite visokių daiktų
siuntimui nebrangiomis kaino-
mis.
Mes patarsime, ką ir kaip
siųsti. Prašome įsitikinti.

PARCEL SERVICE
3322 SO. HALSTED ST.,
CHICAGO, ILL.
Tel.: YArds 7-0677
Atdara nuo 9 v. ryto iki 6 val. vak.
pirm. ir ketvirt. nuo 9 v. ryto iki 9 vak.
(J. Karvelio Prekybos patalpose). (Sk.)

TRUMPAI

—"Fausto" operos personalas
iš Chicago į Clevelandą operos
spektakliui vyksta dviems auto-
busais rugsėjo 13 dienos rytą.
Jei kas iš lietuvių norėtų ta ke-
lione pasinaudoti ir kartu nuy-
kti į Clevelandą, prašomi pa-
skambinti vakaro metu iki vė-
lumos telefonu Republic 7-0235
dėl visų informacijų. Iš Cleve-
lando į Chicago bus išvykstama
sekmadienį, rugsėjo 14 d., 2 val.
po pietų.

—SLA 208-tos pirmosios mo-
terų kuopos pirmasis rudeninis
susirinkimas įvyks šiandien, ru-
gsėjo 3 d., Dariaus - Girėno sve-
tainėje, 4416 S. Western ave.
Pradžią 8-tą val. vakaro. Be ki-
tų reikalų, delegatės išduos savo
raportus iš seimo. Vakaro šeim-
ninkės bus ponios Irene Brenner
ir Emily Dukus.

—Marijona Zolpienė ir Didž-
galvienė, važiuodamos namo iš
Puniškos atsisveikinimo, kito
automobilisto buvo smarkiai su-
trenktos, bet jos jau atsigaivo.
Prie raudonos šviesos sustoju-
sion jų mašinon atlėkęs autobob-
ilistas trenkė į užpakalį ir ge-
rokai sulandė Didžgalvienės ma-
šiną. Abi veikėjos buvo gerokai
sutrunktos, bet kaulai, atrodo,
nesulaužyti.

—Išsisteigęs š. m. rugpjūčio
mėn. Cicerio Suvalkų trikampio
besimokančiam lietuvių jauni-
mui remti būrelis, o taip pat kai
kurie ir vienkartinė aukla prisi-
dėjo, per rugpjūčio mėnesį šiam
tikslui suaukojo \$76. Surinktie-
ji pinigai rugpjūčio 30 d. pa-
siųsti BALFO Centru, prašant
juos panaudoti tik skirtajam
tikslui. Būrelio vadovas Tarei-
la, sekretorius Gimzauskas.

—Pečiulių, Alfonso ir Almos
sūnus buvo sekmadienį, rugpjū-
čio 31 dieną kun. J. Paupešo pa-
rapijos bažnyčioje pakrikštytas var-
du Frank Ričardas. Kūmiais bu-
vo Andriejus ir Olga Tydmanai,
S. ir A. Danuliai. Pečiuliai yra
prieš kelis metus pirkę namus
ir augina dvi dukreles ir vieną
sūnų.

Paštas išparduos daiktus

Chicago pašte kitą antradi-
nį, rugsėjo 9 d. įvyks neatsišau-
ktų ir nepristatytų daiktų par-
davimas iš auksono. Pardavimo
pradžią 8:30 val. ryto, vieta:
Chicago Post Office annex, 358
W. Harrison st. Daiktus apžiū-
rėti galima jau pirmadienį, ru-
gsėjo 8 d. nuo 8:30 val. ryto.

Pavogė \$50,000 vertės brangenybių

Darbo Dienos išvakarėse
vagys išlaužė Hendrickson
Pontiac savininko, 5151 West
Madison, namų seifą išsinešė
už \$50,000 įvairių brangenybių.

6 centų byla

Ancona, Italija. — Policija
buvo pasiųsta į Alessandro
Maggi namus, išreikalauti iš
jo baudą, bet rado, kad Maggi
yra miręs 1928 m. Bauda bu-
vo teismo uždėta prieš 76 me-
tus ir ji pasirodė jau apmokė-
ta penkių mirusiojo giminai-
čių. Baudos suma 6 centai.

Netiesa dangstoma, o teisybė
vaikšto nuoga.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Išsiųsime į Lietuvą ir kitus
kraštus Jūsų atneštus siuntinius.
Galite ir pas mus nusipirkti įvai-
rių medžiagų ir kitų prekių že-
mesnėmis kainomis, negu kitur.
O taip pat siunčiame per Angli-
ją Jūsų užsakytus siuntinius ir
ypač pigiai vaistus. Greitas, ne-
brangus ir sąžiningas patarnavi-
mas daugeliui žinomoj PATRIA
GIFT PARCEL CO., 3305 So.
Halsted St. Tel.: LA 3-2021.
Liusės suknėlių krautuvis pa-
talpose. Nuo 9 iki 6. Pirmadie-
niais ir ketvirt. iki 9 v. v. (Sk.)
A. Kavaliauskas

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

3 AUKŠTŲ mūr. namas Marquette
Pk. Pajamų mėn. \$245 ir savininkui
5 kmb. butas. Dvigubas mūro gara-
žas. \$31,000. B. Liskus.

6 KAMB. 7 metų mūr. namas: 3
kmb. apačioj ir 3 miegamieji viršuje.
Namas geroje Marquette Pk. vietoje.
\$20,800. A. Katilius.

MARQUETTE Pk. maisto krautu-
vė 5 k. (3 mieg.) mūr. namas. Karšto
vandens šildymas. Viskas gražiai su-
tvarkyta. Parduodama su visais įren-
gimais ir prekėmis. 2 auto garažas.
Vieta labai gera—prie pat parko.
\$25,000. A. Sirutis.

GRAZIOJ VIETOSJ Marquette Pk.
2x5. Dvi šildymo sistemos. 2 auto ga-
ražas. 40 pėdų sklypas. Maži mokes-
čiai. \$20,500. H. Plausinaitis.

12 APARTMENTU po 4 kmb. mūr.
namas geram stovyje. Virš \$1,000 pa-
jamų mėn. \$75,000. A. Katilius.

BRIGHTON Pk. 4 kmb. butas ir
krautuve, tinkama bet kokiam bi-
zui. Garažas. \$12,000. A. Sirutis.

NETOLI 63-čios ir Washtenaw gra-
žiai sutvarkytas 6 kmb. bungalovs.
Šildymas karštu vandeniu. 2 auto ga-
ražas. H. Plausinaitis.

6 KAMBARIŲ mūr. namas geroje
Marquette Pk. vietoje. 4 kmb. apačioj
ir 2 viršuj. 2 karų garažas. \$18,500.
A. Katilius.

5 METŲ mūr. namas: 6 ir 4 kmb.
butai ir krautuve, tinkama ir istaigai.
Karšto vandens alyvos šildymas. \$270
mėn. pajamų ir 4 kmb. butas savi-
ninkui. \$45,000. A. Sirutis.

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

PIRKITE ir parduokite savo nekilnojimą turtą per mūsų įstaigą.

Naudokitės mūsų teisingu patarnavimu.

TALMAN REALTY SALES

2625 West 71st St. Chicago 29, Illinois REpublic 7-9400

Perkant ar parduodant nuosavybę per mūsų įstaigą

Income Tax patarnavimas veltui.

MARQUETTE PARKO CENTRE

TVIRTA MŪRINĖ 6 kamb. reziden-
cija, šviesūs dideli kamb. Yra 2 kamb.
butas rūšyje. Naujas garų karštu van-
denu šildymas, garažas. \$18,500.

4 KAMB. MŪRINIS namas, naujas
centrinis šildymas alyva, geras rūšys.
Kaina \$14,000.

2 BUTAI IR RŪBŲ VALYKLĄ, pil-
nai įrengta savistovijai būziniui. Geras
mūrinis 1 aukšto namas, alyva šil-
dymas, rūšys, naujas garažas. \$15,900.

PIRKITE GERĄ 2 aukštų 7 kamb.
medinį namą, 4 mieg. Centrinis kar-
što vandens šildymas, geležinė tvora.
Kaina \$14,200.

GERAS 2 AUKŠTŲ mūrinis, 2x6
kmb. šildymas karštu vandeniu alyva,
2 auto garažas, platus sklypas. Imo-
kėti \$8,000.

4 BUTAI PO 5 KAMB. mūrinis. Kai
kurie butai naujai išdekoruoti. Aukš-
tos pajamos, puikus rūšys. Arti susi-
siekimai. Kaina \$34,900.

NORTH PALOS PARK 2 butų, 6
metų namas ir 1 akras žemės. \$25,000.

K. VALDIS

REAL ESTATE

2655 West 69th Street

REpublic 7-7200 arba REpublic 7-8534

BUSINESS CHANCES

Biznio Progros

6655 SO. MOZART išnuojama

krautuve tinkama delicatessen, pizza
arba barbernei.

WA 5-9390 LI 9-1484

HELP WANTED — MALE

Darbininku Reikia

REIKIA darbininko bendram darbiui.

Uomo mėsos imonė.

E. MEYER AND CO., Inc.

185 S. Water Market. Arti 14 ir

Racine.

CONTRACTORS - BUILDERS

Namų Taisytojai ir Taisytojai

BUILDING, REMODELING

CONTRACTOR

Nauji namai ir garažai, senų namų

stogai, kamina, porčiai ir langai. Ce-
mento ir mūro darbai, pleisteravimas,

dažymas, tile idėjimas ir įvairūs kiti
darbai. Skambinkite: